

❖ SO'Z CHAMANI ❖

Alisher
NAVOIY

821. 512. 133

N 14 2020/131-89

So'z chāmāni

Alisher Navoiy

2020/131-89

821.512.133
N 14

SO'Z CHAMANI

O'ZBEKISTON YOZUVCHILAR UYUSHMASI
«IJOD» JAMOAT FONDI

*To topibon xush takallum tuzay,
So'z chamani ichra navo ko'rguzay.*
Alisher Navoiy

Alisher NAVOIY

16+

Toshkent
«Akademnashr»
2020

UO'K: 821.512.133-1

KBK: 84(50)1

A 50

*- O'zbek adabi-
yoti. She'riyat.*

A 50

Alisher Navoiy [Matn] : g'azallar / nashrga tayyorlovchi

M. Kenjabek. - Toshkent : Akademi-nashr, 2020. - 128 b.

N 14

ISBN 978-9943-6358-9-0

UO'K: 821.512.133-1

KBK: 84(50)1

Nashrga tayyorlovchi:
MIRZO KENJABEK

“So'z chamani” turkum kitoblarining ilk risolasi Hazrat Alisher Navoiy g'azallaridan tuzildi. Ko'hna turkiy-o'zbek yozuvining “alif”-dan boshlab “yo”siga qadar, barcha harflanga oid she'rlardan saralab olishga harakat qilindi. Bu go'zal va benazir guldasta muhtaram she'r ixlosmandlariga sevimli bo'ladi deb ishonamiz.

navoiy

ISBN 978-9943-6358-9-0

© «Ijod» jamoat fondi, 2020

© «Akademi-nashr», 2020

2020/13	Alisher Navoiy
89	nomidagi
	O'zbekiston MB

ID 48346
291

* * *

Ashraquat min aksi shamsil-ka'si anvorul-hudo,
"Yor aksin mayda ko'r" deb, jomdin chiqti sado.

G'ayr naqshidin ko'ngul jomida bo'lsa zangi g'am,
Yo'qtur, ey soqiy, mayi vahdat masallik g'amzudo.

Ey, xush ul maykim, anga zarf o'lsa bir sing'an safol,
Jom o'lur getiynamo, Jamshid – ani ichkan gado.

Jomu may gar buyladur, ul jom uchun qilmoq bo'lur,
Yuz jahon har dam nisor, ul may uchun ming jon fido.

Dayr aro hush ahli rasvo bo'lg'ali, ey mug'bacha,
Jomi may tutsang, meni devonadin qil ibtido.

Toki ul maydin ko'ngul jomida bo'lg'ach jilvagar
Chehrai maqsudi mahv o'lg'ay ham ul dam moado.

Vahdate bo'lg'ay muyassar may bila jom ichrakim,
Jom-u may lafzin degan bir ism ila qilg'ay ado.

Sen gumon qilg'andin o'zga jom-u may mavjud erur.
Bilmayin nafy etma bu mayxona ahlin, zohido.

Tashnalab o'lma, Navoiy, chun azal soqiysidin
"Ishrab-u, yo ayyuhal-atshon" kelur har dam nido.

* * *

Ey hamd o'lub mahol fasohat bilan sanga,
Andoqki, qurb taqvo-vu toat bilan sanga.

Topmoq ajib fikr-u tahayyul bila seni,
Yetmak mahol aql-u farosat bilan sanga.

Chun koyinot zubbasi oʻjiz koʻrub oʻzin,
Hamd ayta olmas oncha balogʻat bilan sanga.

Izhorī aʼjz bizdin adab tarkidur, base,
Yuz ming qusur-u, nuqs-u kasofat bilan sanga.

Har tiyra roʻzgorki, vaslinggʻa yoʻl topib
Sendin yetib charogʻI, hidoyat bilan sanga.

Lutfung rafiqim oʻlmasa, ne hadki, yetkamen
Boshdin ayogʻ gunoh-u zalolat bilan sanga.

Lutf aylagilki, mumkin emas, qilmasang qabul,
Yetmak tamomi umr ibodat bilan sanga.

Chun sendin oʻzga yoʻq panohim, qochmayin netay,
Jurm-u gunahdin oh-u nadomat bilan sanga.

Isyoni koʻp Navoiyning-u yoʻq uyotikim,
Istar yetishsa muncha xijolat bilan sanga.

* * *

Ey, nubuvvat xayligʻa xotam baniy Odam aro,
Gar alar xotam, sen ul otkim, erur xotam aro.

Yuz eshiging tufrogʻigʻa surta olgʻaymenmu deb,
Charx qasridin quyosh har kun tushar olam aro.

Anjum ichra orazing meʻroj shomi oʻylakim,
Tushsa durri shabcharogʻe har taraf shabnam aro.

Ne uchun kiymish qora haryon solib jaybigʻa chok,
Furqatingdin Kaʻba gar qolmaydurur motam aro,

Sof ko'nglida yuzung mehrini go'yo asramish,
Tush chog'i har kun quyosh aksi emas Zamzam aro.

Mash'ale bo'lmish malak ilgida ravzang boshig'a,
Oy charog'i kechalar bu nilgun toram aro.

Qum emas Bathodakim, mehri jamoling hajridin
Zarra-zarra jismi bir-birdin to'kuldi g'am aro.

Yo'l emas, Yasribda yirtibdur yuzin tirnog'ila
Maqdaming to yetmadi ul vodiya xurram aro.

Itlaring maxsus-u mahzundur Navoiy, koshki
Kirsu bu mahrum ham ul zumrayi mahram aro.

* * *

Har gadokim, bo'ryoyi faqr erur kisvat anga,
Saltanat zarbaftidin hojat emas xil'at anga.

Kim fano tufrog'ig'a yotib qo'yar tosh uzra bosh,
Taxt uza ermas muzahhab muttako hojat anga.

Shah yurub olam ochar, darvish olamdin qochar;
Ham o'zung insof bergilkim, bu ne nisbat anga?!

Har ne, shah maqsudidur, darvishning mardudidur!
Ko'r ne himmatdur munga, ne nav'erur holat anga.

Faqr ko'yi tufrog'in shah mulkiga bermas faqir,
Mulq ko'rkim, teng emas tufrog'ila qiymat anga.

Shah sipah cheksa, faqir ahvolig'a yetmas futur,
Bu vale chekkach nafas, barbod o'lur hashmat anga.

Shah emastur bir nafas osuda do'zax vahmidin,
Ey xusho darvishkim, mardud erur jannat anga.

Shahg'a sidiq ahli damidin mash'ali davlat yorur,
Mehrdekkim, subh anfosi ochar tal'at anga.

Shohg'a shahlig' musallamdur, agar bo'lg'ay mudom,
Shohlig' tarkin qilib, darvish o'lur niyyat anga.

Mumkin ermas shahlar ichra buyla niyatlig', magar
Shohi G'oziykim, muyassar bo'ldi bu davlat anga.

Shohlar darvishi-yu, darvishlar shohiki, bor
Shohlig' suvrat anga, darvishlik siyrat anga.

To shah-u darvish bo'lg'ay aylagil, yo Rab, ayon,
Shohdin xizmat munga, darvishdin himmat anga.

Gar Navoiy so'z uzatti faqrdin ermas demang,
Bo'lmag'uncha hukm shahdin qayda bu jur'at anga?!

* * *

Ey, yetti manzar tarhig'a me'mori sun'ungdin bino,
Masnu'lar foni, vale maslubi soni'din fano.

Chekmay malak lutfung kuni juz zikr ila tasbih uni
Odam debon qahring tuni har dam "zalamno rabbano".

Hamdingg'a har ko'tah nazar ham gung-u lol o'lg'ay magar
Chunkim demish xayrul-bashar ul yerda louhsi sano.

Jinsi bashar yo'q ogahing, xurshid xoki dargahing,
Ko'k mahd aro tifi rahing yetti ato-u to'rt ano.

Faqr ahli istab qurbating, ahli g'ino ham toating,
Yetkanga dog'i furqating ne faqr nofi', ne g'ino.

Vaslingda ishrat xo'b erur, aysh-u tarab marg'ub erur,
Sensiz manga matlub erur tanda alam, jonda ano.

Ishqingda bir devonalig', shavqingda bir farzonalig',
Ag'yordin begonalig' aylab o'zungga oshno.

Jurm-u gunahlardin o'tub, kelturma yuzga qo'rqutub,
Lola agar sog'ar tutub, musicha gar qilmish zino.

Bordur Navoiy bekase, ishq ichra andoqkim xase,
Chun o'rtading ani, base, kuydurma do'zaxda yano.

* * *

Kishiki istasakim, yetmagay malolat anga,
Kerakmas ahli jahon birla zavq-u holat anga.

Gar odame malak o'lsaki, qilmasun ta'rif,
Agar kishi desakim, yetmagay xijolat anga.

Yomonni demaki, izlol etar ekin shayton,
Degil: fasodda mundin yetar zalolat anga.

Chu derlar insonni mushtaq o'ldi nisyondin,
O'zin-u ahdin unutmog' etar dalolat anga.

Bilurki, ro'zi anga haq berur, o'zidekning
Bo'lur chu bandasi, bois erur razolat anga.

Demaki, ilmda kelmish malakdin ul afzun
Ki, devdin dog'i afzun erur jaholat anga.

Birov amonatini asray olmas, archi erur
Xudoy amonatini asramoq havolat anga.

Chu bo'ldi nutq ila mumtoz barcha hayvondin,
Ham oxir ul hayvondin erur maqolat anga.

Bu zulmlarki, ul aylar, ne aylagay nogah
Aning hisobida haq aylasa adolat anga.

Navoiy og'zida na'm al-vakil erur zikring,
Surug' kuni karamingg'a buyur vakolat anga.

* * *

Menmudur, menkim sening vasling muyassardur manga,
Baxti gumrahdin qachon bu qissa bovardur manga.

Haq tanuqturkim, tiriklikdin manga sensen murod,
Yo'qsa olamning yo'qi-bori barobardur manga.

Ey ko'ngul, g'avvosi bahri vasl o'lubmen, ne ajab,
Gar nasib emdi o'shul pokiza gavhardur manga.

Ne uchun bazmi visol ichinda ichmay bodakim,
Ko'zi-yu og'zi bugun bodom-u shakkardur manga.

Oy-u xurshidingni yig', ey charxi gardunkim, bu dam
Hamdam ul oy chehralig' xurshidpaykardur manga.

Sarvni o'rtab, sumanni yelga ber, ey bog'bon
Kim, bugun hamsuhbat ul sarvi sumanbardur manga.

Qo'rqaram hirmon sahobin yopmag'ay fahm etsa charx
Kim, shabiston mehr sham'idin munavvardur manga.

Ey Navoiy, hech bilmonkim topibmen vaslini,
Yo magarkim jumlayi olam musaxxardur manga.

* * *

Qahring o'lsa, barcha ishimdin malolatdur Sanga,
Lutfung o'lsa, yuz meningdekdin farog'atdur Sanga.

Ey meni sargashtadin, gah forig'-u, gohi malul,
Qahring ul, lutfung bu, yo Rabkim, ne odatdur Sanga?

Lutfung ozi jon olur, qahring ko'pi ham o'lturur,
Bul ajab holedurur, oyo, ne holatdur Sanga.

Pand eshitmay sevdin ani, ey ko'ngul, chek dard-u ranj,
Ozdurur har lahza gar yuz muncha ofatdur sanga.

Vahm et ohim o'tidin, ey gulki, davron bog'ida
Ko'z yoshimdin bu qadar lutf-u tarovatdur sanga.

Ey quyosh, mehr ahlini kuydurma bu vodiydakim,
Garmravlar ohidin muncha haroratdur sanga.

Ey Navoiy, istama vasl ul quyoshdin zarradek,
Chun necha ul qilsa istig'no, haqoratdur sanga.

* * *

Ko'rgali husnungni zor-u muftalo bo'ldum sanga,
Ne balolig' kun edikim, oshno bo'ldum sanga.

Har necha dedimki kun-kundin uzay sendin ko'ngul,
Vahki, kun-kundin batarrak muftalo bo'ldum sanga.

Men qachon dedim vafo qilg'il, manga zulm aylading,
Sen qachon deding fido bo'lg'il manga, bo'ldum sanga.

Qay pari paykarg'a dersen, telba bo'ldung bu sifat,
Ey pariypaykar, ne qilsang qil manga, bo'ldum sanga.

Ey ko'ngul, tarki nasihat ayladim avvora bo'l,
Yuz balo yetmaski, men ham bir balo bo'ldum sanga.

Jomi Jam birla Xizr suyi nasibimdur mudom,
Soqiyo, to tarki joh aylab gado bo'ldum sanga.

G'ussa changidin navoye topmadim ushshoq aro,
To Navoiydek asir-u benavo bo'ldum sanga.

* * *

Ko'nglum o'rtansun agar g'ayringg'a parvo aylasa,
Har ko'ngul hamkim, sening shavqungni paydo aylasa.

Har kishi vaslin tamanno aylasam navmid o'lay,
Har kishi hamkim, sening vasling tamanno aylasa.

O'zgalar husnin tamosho aylasam chiqsun ko'zum,
O'zga bir ko'z hamki husnungni tamosho aylasa.

G'ayr zikrin oshkoro qilsa, lol o'lsun tilim,
Qaysi bir til hamki, zikring oshkoro aylasa.

Rashkdin jonimg'a har nargis ko'zi bir shu'lador,
Bog' aro nogah xirom ul sarvi ra'no aylasa.

Yo'q og'izdin nukta aytur mahvashimdek bo'lmag'ay,
Gar quyosh har zarrasidin bir Masiho aylasa.

Ofiyat jonimg'a yetti, ey xush, ul mug'kim, meni
Bir qadah birla xarobot ichra rasvo aylasa.

Kelturung daf'i jununumg'a pariyxon, yo'q tabib
Kim ul ansabdur pari, har kimni shaydo aylasa.

Subhdek bir damda gardun qo'ymag'ay osorini,
Nogah ahli sidq ko'ngli mehrin ifsho aylasa.

Dahr sho'xig'a, Navoiy, sayd bo'lma, nechakim,
Kun uzori uzra tun zulfin mutarro aylasa.

* * *

Ey ko'ngul, gar kimsa ahvolim demas yor ollida,
Xotirim kimdin malul o'lsun, kimim bor ollida?!

Ul ko'z ollida halokim desalar, yo'q bok hech,
Garchi o'lmakdin demak yo'q shart bemor ollida.

Ne jafokashmen ko'rungkim, bor anga qilmoq jafu,
So'z vafodin zohir etsam ul jafokor ollida.

Ollig'a gullarki sanchibdur, mushobihdur anga
Kim, tushar gohe mulavvan muhr dastor ollida.

Ko'zlaring qonim g'izo qilsun, agar yolg'on desam,
Bir qoshuq qonim bihil ul ikki xunxor ollida.

May berur bo'lsang manga dayr ichra ber, ey mug'bacha
Kim, qo'yay boshimni qo'ysam piri xammor ollida.

Ey Navoiy, er esang, dunyo arusin qil taloq,
Bir yo'li bo'lma zabun bu zoli makkor ollida.

* * *

Yo Rabb, o'lg'on chog'da jonim jismi vayrondin judo
Ul bo'lub mundin judo, sen bo'lmag'il andin judo,

Chun judo bo'lsam meni g'amnok yo'q-u bordin
Ne g'amim, sen bo'lmasang men zori hayrondin judo.

Naqdi jon chiqqanda imon gavharin ko'nglumga sol,
Aylagil jondin judo, lek etma iymondin judo.

Xonumondin oyirib, qilg'anda zindon ichra hibs
Qilma lutfung men aloxon-u alomondin judo.

Hashr g'avg'osi aro osiylik'img'a rahm qil,
Lutf ila ilgim tutub, qil ahli isyondin judo.

Garchi o'ldum kofiri ishq ahli Islom ichra qot,
Ul zamonkim bo'lg'usi kofir musulmondin judo.

Elga maxlas istasang, yetti tamug'ni ayla kul,
Aylabon bir shu'la bu ohi duraxshondin judo.

Jannat istab aylaganlarni ibodat qilmag'il
Kavsar-u, to'biy-u, qasr-u, hur-u rizvondin judo.

Barchadin ayru Navoiyg'a qilib vasling nasib,
Qilmag'il, yo Rab, ani mundin, muni andin judo.

* * *

Ne navo soz aylagay bulbul gulistondin judo,
Aylamas to'tiy takallum shakkaristondin judo.

Ul quyosh hajrinda qo'rqarmen falakni o'rtagay
Har sharorekim, bo'lur bu o'tlug' afg'ondin judo.

Dema, hijronimda chekmaysen fig'on-u nola ko'p,
Jism aylarmu fig'on bo'lg'an nafas jondin judo?

Hajr o'lumdin talx emish, mundin so'ng, ey gardun, meni
Aylagil jondin judo, qilg'uncha jonondin judo.

Bo'lsa yuz ming jonim ol, ey hajr, lekin qilmag'il
Yorni mendin judo yoxud meni ondin judo.

Vasl aro parvona o'rtandi hamono bildikim,
Qilg'udekdur subh ani sham'i shabistondin judo.

Bir eyasiz it bo'lub erdi Navoiy yorsiz,
Bo'lmasun, yo Rabki, hargiz banda sultondin judo.

* * *

Ko'zungga tani notavonim fido,
Ravonbaxsh la'lingg'a jonim fido.

Labing rangi ollida qonim sabil,
Qading jilvasig'a ravonim fido.

Bel-u og'zing oldi tan-u jonnikim,
Anga oshkor-u nihonim fido.

Bag'ir la'li, ko'z durri ollingda sarf
Demaykim, sanga bahr-u konim fido.

Junun birla aqlim g'aming sadqasi
Ki, ollingda yaxshi-yomonim fido.

Fano dashtida qani overalik
Kim, ul sayrg'a xonumonim fido.

Navoiydin olding ko'ngul, jonni ham
Sanga aylay, ey dilsitonim, fido.

* * *

Javr o'qin xoki tanimg'a urma ko'p,
Ko'kka bu tufrog'ni sovurma ko'p.

Ishqdin bastur manga o'rtanmakim,
Hajr barqi birla ham kuydurma ko'p.

Yuziga, ey ko'z, chu yo'q tobi nazar,
Bas, aning sari boqib, telmurma ko'p.

No'shi la'lingdin agar jon istadim,
Bu gunoh uchun meni o'lturma ko'p.

Doimo rasmi muhabbat bor emish,
Bizni ushbu jurm chun yozg'urma ko'p.

Vaslg'a chun yo'q nihoyat juz firoq,
Bas, vafo ahlin qoshingdin surma ko'p.

Hech ish o'lmas ayr-u xoliq amridin,
Iltijo maxluqqa kelturma ko'p.

Ey gado, chun shayalilloh deding, o't,
Aylabon ibrom boqib turma ko'p.

Tut gadolig'ni, Navoiy, mug'tanam,
Shohlar ollinda bosh indurma ko'p.

* * *

Qasri johingg'a sipehr avjida ayvon bo'ldi tut,
Ham sipehr osibidin yer birla yakson bo'ldi tut.

La'li rummoniy tilarsen dam-badam ziynat uchun,
Qatra-qatra bag'ring andin nordek qon bo'ldi tut.

Naf' chun kuymaktin o'zga ko'rmaduk parvonadek,
Bir quyosh har tun sanga sham'i shabiston bo'ldi tut.

Dayr qasdi qilmag'il har lahza oshiq bo'lg'ali,
Qasdi dining qilg'uchi bir nomusulmon bo'ldi tut.

Istading dunyo arusin tushtagi mahbubdek,
Topmas ergach kom la'lidin pushaymon bo'ldi tut.

Sho'xlar qoshin tilarsen, lek andoqkim hilol,
Jong'a yetganda ko'rungach ko'zga pinhon bo'ldi tut.

Bir mug'anniydin navo topmoq tilarsen, changdek
Egri qad birla ishing faryod-u afg'on bo'ldi tut.

Ko'si shavkat yetti do'zaxqa eshik qoqmoqdurur,
Bas, yeti iqlim mulki uzra sulton bo'ldi tut.

Ey Navoiy, o'zni jam' et, yo'qsa olam maxzanin
Qon yutub jam aylabon o'lgach parishon bo'ldi tut.

* * *

Ohkim, ul oshno begona bo'ldi oqibat,
Hajridin bexudlug'um afsona bo'ldi oqibat.

Aql-u donish lofini urg'an ko'ngul yig'lay yuruy,
Ul pariyvash hajrida devona bo'ldi oqibat.

Qatra-qatra shodlig' ashkinki sochtim vaslida,
Barcha hijron qushlarig'a dona bo'ldi oqibat.

Borg'ali ul husn ganji g'am buzug' ko'nglumdadur,
Ajdahoyi bizing vayrona bo'ldi oqibat.

Soqiyo, may tutki, hajr anduhidin men telbani
Forig' etkan sog'ar-u paymona bo'ldi oqibat.

Chekma un, ohim ko'r, ey Majnunki, bulbul ko'p fig'on
Chekti, o'rtangan, vale parvona bo'ldi oqibat.

Butqa gar bosh qo'ymadim, ko'rgilki dinim tuhfasini
Dayr piri ollida jurmona bo'ldi oqibat.

Deding avvalkim Navoiy, seni gah-gah tirguzay,
Hech bilmankim sanga, jono, na bo'ldi oqibat.

* * *

Tiyra kulbanga kirib, jono, o'lumdin ber najot,
Zulmat ichra Xizrg'a ul nav'kim obi hayot.

Soda ko'nglum ichra la'lingning xayoli tushgali,
Shishayedurkim, aning ichiga solmishlar nabot.

Orazing mehrida og'zingdur gadolig' qilg'animga,
Haq seni xurshid qilmish, zarraye bergil zakot.

To ko'nguldin bosh chiqarmish har taraf paykonlaring,
Qush bolasidek bo'lubturkim, bo'lur temurqanot.

Vasl ummidig'a tilarman umr, lekin voykim,
Sensizin ko'rsam, tirikmen, o'lturur meni uyot.

Istasangkim, ul quyosh chiqqach sanga qilg'ay tulu',
Ey ko'ngul, g'am sayli yetkach, tog'dek tutqil sabot.

Ishqing o'tin gar Navoiy desakim aylay raqam,
So'zidin kuyar qalam, qurur qora, erir davot.

* * *

Ey sabo, holim borib sarvi xiromonimg'a ayt,
Yig'larimning shiddatin gulbargi xandonimg'a ayt.

Buki aning ahd-u paymonida men o'lsam dag'i
Yaxshi fursat topsang, ul bad'ahdu paymonimg'a ayt.

Buki aning zulfi zunnorida dinim hosili
Kufr ila bo'lmish mubaddal nomusulmonimg'a ayt.

Buki qilmishmen jahon-u jonni aning sadqasi,
Yuz tuman jon-u jahondin yaxshi jononimg'a ayt.

Buki yuz jon sadqasi qilsam pushaymon bo'lmag'um,
Vaslig'a bir va'da qilg'andin pushaymonimg'a ayt.

Buki yuz ming fitna ko'zlug bo'lsa paydo onsizin,
Qilmag'um nazzora hargiz ko'zi fattonimg'a ayt.

Buki chok aylab yoqa, usruk chiqar el qasdig'a,
Men o'lib el jon topar, bebok nodonimg'a ayt.

Dahr bog'i gullari husnin vafosiz erkanin,
Yuzi gul, jismi suman, ko'yi gulistonimg'a ayt.

Ey Navoiy, hech gulshanning seningdek xushnavo
Bulbuli yo'q erkanin shohi suxandonimg'a ayt.

* * *

Lolazor ermaski, ohimdin jahong'a tushti o't,
Yo'q shafaqkim, bir qiroqdin osmong'a tushti o't.

Dedilar: el xonumonin o'rtar ul ruxsor o'ti,
Bu so'z eshitkach, meni bexonumong'a tushti o't.

2020/131
Mushar Navoiy
romidagi
01/01/2020
89

Orazingning lam'asi kuydurdi sabrim xaylini,
Barqi ofat chaqilib ul korvong'a tushti o't.

O'qlaring ko'nglumga tushkach kuydi ham ko'z, ham badan
Kim, kuyar ho'l-u qurug' chun naysitong'a tushti o't.

Sovurub gul xonumoninmu quyun rangin ekin,
Yo falak bedodidin sarvi ravong'a tushti o't.

Kuydum ul damkim, yuz ochding xalqni kuydurgali,
Elga o't solding vale, men notavong'a tushti o't.

Ey Navoiy, bilki ohe chekmisham beixtiyor,
Desalarkim, beshayi Mozandarong'a tushti o't.

* * *

Qildi dushman rahm, baskim, qildi javr izhor do'st,
Ey ko'ngul, dushman top emdi, tutmag'il zinhor do'st.

Har zamon dushmanlarim ozurdadur, ey do'stlar,
Baski, har dam yetkurur men zorg'a ozor do'st.

Dushman gar jonimni afgor aylasa, qildi bihil,
Javr tig'idin chu ko'nglum aylamish afgor do'st.

Kecha dushmanlarg'akim, nolamdin uyqu kelmadi,
Ranjamen mundin dag'ikim, bo'lmadi bedor do'st.

Men o'lar holatda, dushmanlar ko'runub do'stvash,
Nevchun o'lmaykim, kelur boshimg'a dushmanvor do'st.

Kulsa dushman ayb emaskim, ko'rmadim oz ham vafo,
Garchi qozg'andim qilib jonim fido bisyor do'st.

Charxning mehriга mag'rur o'lmag'ilkim, g'adri bor,
Hargiz o'lmas kimsaga ul dushmani g'addor do'st.

Soqiyo, qil do'stluq, tut bodakim yo'qtur g'ami,
Bo'lsa olam dushmani har kimga sendek bor do'st.

Itlaring g'avg'o qilur, go'yo Navoiy o'ldikim,
Boshi uzra jam' o'lub afg'on qilurlar yor-do'st.

* * *

Voykim, dushmandek o'ldi ahdidin begona do'st,
Dushmanim o'ltursa, ahd ettimki, tutmay yona do'st.

Sog'arimda zahr-u sahro uzra po'yam shiddatin
Bilmas ulkim, bor anga hamkosa-vu hamxona do'st.

Jon qushi o'rtandi sevgach yorning o'tlug' yuzin,
Naylagay kuymay, chu bo'lg'ay sham' ila parvona do'st.

Vodiyi hijronda ag'yorig'a yor o'ldum, ne tong
Gar bo'lur g'uli biyoboniy bila devona do'st.

Do'stluq jonondin istarmen, manga olam eli
Dushmani jon bo'lsa bo'lsun, bor esa jonona do'st.

Ahli din paymonshikandur, qilsa bo'lmas do'stluq,
Bas manga mug' dayrida ulkim, tutar paymona, do'st.

Zulfig'a tushsa Navoiy xoli shavqidin ne tong,
Domdin yo'q chorasi har qushki, bo'lg'ay dona do'st.

* * *

Qachonki ul buti shirin kalom qildi hadis,
Xavose sharbati yuhyil-izom qildi hadis.

Masih dam ura olmas anga uruj tuni,
Magar bizing mahi ulviy xirom qildi hadis.

Qayonki yozdi hadis, o'ldi sayd el go'yo
Nuqtani dona, xututini dom qildi hadis.

Labidin ayru tushub so'g uchun kitobatdin,
Ne tong, libosin agar mushkfom qildi hadis.

Chibinni shahd nechukkim yig'ar, takallumdin
Ramidalarni nafas ichra rom qildi hadis.

Zihe takallumi mu'jiz nizomkim, kelgach,
Arab fasihlarig'a harom qildi hadis.

Ulusni tutti Navoiy so'zi aning birla,
Magar Rasuli alayhissalom qildi hadis.

* * *

Va'dai vaslidin etsa ul so'zi shirin hadis,
Garchi yolg'on aytur, ani sog'inurmen chin hadis.

Istasam vaslini, der g'am tog'i qoz tirnog' ila,
Buyla hargiz qilmadi Farhod ila Shirin hadis.

Chunki har bir nukta dersen, sochilur yoqut-u la'l,
Olloh-Olloh, kim deb erkin bu sifat rangin hadis.

Bazmi ayshida hadisimni demang, ey do'stlar
Kim, erur g'am mujibi nekim qilur, g'amgin hadis.

Gar takallumdin o'lukni tirguzurlar xo'blar,
Barchasig'a mahvashim go'yo qilur talqin hadis.

Ishq sirrin sharh qilmoqdin chu qosirdur bayon,
Bas kerak oshiq demakni qilmasa oyin hadis.

Darsi ishqingni, Navoiy, uyla der ushshoq aro
Kim, degay ilm ahlig'a Sayid Jamoluddin hadis.

* * *

Ey gadoyingning gadoyi barcha ahli taxt-u toj,
Kim, gadoyingdur – anga yo'q taxt ila toj ehtiyoj,

Ko'zlaring oz jurm uchun qilsa itob ermas ajab,
Bor muayyankim, bo'lur bemorlar nozuk mizoj.

Gar sanavbar tuzmamish sarving xilofin ko'nglida,
Yel chinor ilgi bila nevchun urar yuziga koj.

Eyki, ko'nglumni buzub, dersen, xayolimni chiqar,
Hech kim vayronadin ganj istamas hargiz xiroj.

Sen jafu qilg'ach, ko'ngul jon birla tarkim tuttilar,
Bo'lsa shah zolim, el ichra zulmg'a ermish rivoj.

Hajrdin dod istadim, deding, sabur o'l voy kim
Toza dog'img'a yonar o't birla aylarsen iloj.

Chun fano gardi yopar, ne sud, taxti johinga,
Ko'kning anjumdin mukallal atlasin qilsang duvoj.

To gadoyingdur Navoiy taxt ila toj istamas,
Ey gadoyingning gadoyi barcha ahli taxt-u toj.

* * *

Husni ortar yuzda zulfin anbarafshon aylagach,
Sham' ravshanroq bo'lur torin parishon aylagach.

Yuzni gullardin bezabmu bizni qurbon aylading,
Yo yuzungga tegdi qonlar bizni qurbon aylagach?

Tiyg' ila paykonlaring yetti ko'ngul bo'lg'och xarob,
Suv quyub tuxm eking, ul kishvarni vayron aylagach.

Qon emaskim yopti gulgun hulla jannat xozini,
Ishq maqtulin shahid aylarda uryon aylagach.

Oshkor aylab yuzin ko'zumni hayron ayladi,
Yoshurun oldi ko'ngul ko'zumni hayron aylagach.

Jong'a qo'yg'ach naqdi ishqing qildi ko'nglumni halok,
O'lturur mahramni sulton ganj pinhon aylagach.

Ey Navoiy, ishq agar ko'nglungni majruh etmadi,
Bas nedurkim, qon kelur og'zingdin afg'on aylagach?!

* * *

Faqr ahlig'a podsho muhtoj,
O'ylakim shohg'a gado muhtoj.

Yorg'a bilgach ehtiyojimni,
Bo'lmadim kimsaga yana muhtoj.

Ishtiyogim ko'p, ehtiyojim ham,
Anga mushtoqmen va yo muhtoj.

Yo'q gadolig'da ixtiyorimkim,
Tengri qilmish meni sanga muhtoj.

Ko'yiga kirganimda tavsan edim,
Lek bo'ldum tura-tura muhtoj.

Tengri razzoq keldi ro'ziy uchun
Aylama o'zni xalq aro muhtoj.

Benavodur Navoiy ollingda,
Tong emas, bo'lsa benavo muhtoj.

* * *

Zihe tiling "Ana afsah" takallumida fasih,
Sen amlah o'ldung, agar dilrabolar o'ldi malih.

Tulu'i subhi saodat yuzung sabohatidin,
Zihe kamoli sabohat, zihe jamoli sabih.

Xamiri moyayi jismingdin ortqanni qazo,
Iki badanda qilib ruh atadi Xizr-u Masih.

Falakni chok qilib o'tganingda gar ba'zi
Tavahhum ayladi, shaqqul-qamarda bo'ldi sarih.

Qadam quyosh uza qo'ydung uruj shomi ne tong,
Kafingni gar yadi bayzog'a qilsalar tarjih.

Erur kalomekim, anda hurufi illat yo'q,
Qayu hadiski, sendin bayong'a keldi sahih.

Emas Navoiy-u madhing demakka had, basdur
Anga bu qadrki, modihlaringg'a bo'lsa madih.

* * *

Ey manga jonbaxsh gulbargi taringdin toza ruh,
Toza-toza har biri shavqin solib ovoza ruh.

Ruhi mahz ul tozavu tar sarvi ra'nodek qading,
Ne ajab bo'lsa ravon bo'lg'anda elga toza ruh.

Ko'yi gardidin o'lug jon topsa tong yo'q, negakim
Tufrog' o'ldi ko'yida behaddu beandoza ruh.

Bo'lg'usi jonon kebi bo'lsa mujassam suvrati,
Hulla kiysa surtubon jannat gulidin g'oza ruh.

Chiqti jondin paykar aylab noz-u husn izhor etib,
Zor ul paykarga jon, vola bu husnu noza ruh.

Shavq tiyg'i birla solik aylasa ko'nglini chok,
Fayz shahristoni sayrig'a topar darvoza ruh.

Ey Navoiy, shukrkim, yo'l topti jonon ko'yiga
Hajr shomi zulmatida yo'lni oza-oza ruh.

* * *

Ey Zotinga har necha qilib aql tafakkur,
Ul fikrga bo'lmay samare, g'ayri tahayyur.

Yuz mehrga netsun chu erur mujibi hayrat
Har zarraki, tahqiqida aql etsa tafakkur.

Idroki kamolingni xirad haddi sog'ingan
Bir qatra aro ayladi yuz bahri tasavvur.

Kavnayn adam bo'lsa, vujudungg'a ne tag'yir,
Gar mavj sukun topsa, tengizga ne tag'ayyur.

Qahring yo'q etar xalqnikim turg'ali bo'lmas,
Sarsar yo'lida pashsha guruhig'a tahavvur.

Bu turfaki, daf'ini yarim pashshag'a qo'ydung,
Har pil nihodeki sanga qildi takabbur.

Hajring tunida sham' kebi qoldi Navoiy,
Har tun ne ajab kuysa to'kub ashki tahassur.

* * *

Parim bo'lsa, uchub qochsam ulustin to qanotim bor,
Qanotim kuysa uchmoqdin, yugursam to hayotim bor.

Chiqib bu dayrdin Isog'a nevchun hamnafas bo'lmay,
Bihamdillah, tajarrud birla himmatdin- qanotim bor.

Xaloyiq suhbatidin ming g'amim bordurki, muft o'lg'ay,
Agar ming jon berib bilsamki, bir g'amdin najotim bor.

Chekib ag'yordin yuz javr-u tortib yordin ming g'am,
Ne o'zga xalqdin g'ayrat, ne o'zumdin uyotim bor.

Kechib ko'zdin yozay bir xatki, dahr ahlig'a ko'z solmay
Bu damkim, ko'z savodidin qora, ko'zdin davotim bor,

Tilar ko'nglum qushi anqodin o'tsam nari yuz vodiy,
Munungdek sayr etarga Qofdin ortuq sabotim bor.

Navoiy, bilki shah ko'ngli manga qayd o'lmasa, billah,
Agar, kavnayng'a xoshok chog'lig' iltifotim bor.

* * *

Kimki oning bir malaksiymo pariyvash yori bor,
Odamiy bo'lsa, pariy birla malakdin ori bor.

Kecha ulkim chirmanur bir gul bila ne tong, agar
G'unchadek har subh o'lub xandon, nashot izhori bor.

Yo'q ajab bulbulg'a gul shavqidin o'lmoq zorkim,
Pardin-o'q jismig'a sanchilg'an adadsiz xori bor.

Beling-u la'ling xayoloti bila ko'nglum erur,
Ankabutekim aning jon rishtasidin tori bor.

Sunbuli zulfi agar oshuftadur, ayb etmakim,
Gul yuzida yotqan ikki nozanin bemori bor.

Aylab o'zni mast-u bexud chiqmasun mayxonadin,
Kimki, mendek davr elidin ko'nglida ozori bor.

Ey Navoiy, yor uzar bo'lsa muhabbat rishtasin,
Kelmas o'lsa ul sening sori, sen oning sori bor.

* * *

Do'stlar, men telba ahvolig'a yig'lang zor-zor,
Kim soladur gah-gah o't ko'nglumga tushkan xor-xor.

Istamas bo'lsa sabo bir-bir ko'ngul jam aylamak,
Nega zulfungni parishonlig'din aylar tor-tor.

Sen quyosh birla munosibsen o'yunda, xo'blar
Ikki-ikki chunki kirgaylar otoshib "Yor-yor".

Qo'rqaramkim, bo'lmag'ay ozurda nozuk qomating,
Egninga xush-xushki solmish chug'di anbarbor bor.

Halqa-halqa bo'ynuma solmish tanobi zulfini,
Jurmi ishqing'a magar hukm ayladi dildor dor.

Ishq erur andoq murabbiykim, qilur yetkach asar,
Bulbul o'lg'ay, ochsa yuz bir sarvi gulruksor-sor.

Ey Navoiy, bo'ldi ul but kofiri otashparast,
Ne ajab, vah-vah, gar ursa joninga zunnor nor.

* * *

Hayot bog'ida to sarv-u lola bo'lg'usidur,
Mening mummidi hayotim piyola bo'lg'usidur.

Surohi o'lg'usidur manga siymtan mahbub,
Boshida qil anga mushkin kulola bo'lg'usidur.

Hayot gulshani, mug' kulbasi-yu, mug'bachaning
Yuzi-yu qaddi manga sarv-u lola bo'lg'usidur.

Ne ayb bazmim ichinda hazin fig'onki, surud,
Angaki qon yutar, albatta, nola bo'lg'usidur.

Qadahki holima qon yig'lar, emdi ohimdin
Sirishki qatrasi gulrang jola bo'lg'usidur.

Qachon may ichra yuzung aksi tushsa, ey soqiy,
Piyola davri o'shul oyg'a hola bo'lg'usidur.

Deding, fano nedurur, muxtasar deyin o'lmak
Ki, sharhini tilasang, yuz risola bo'lg'usidur.

Navoiy, istama kavsar mayini zuhd bila –
Ki, boda ichkuchi elga havola bo'lg'usidur.

* * *

Jonim oromi uchun qosidki jonondin kelur,
Go'yiyo jonparvar nasime obi hayvondin kelur.

Noma qosid ilgidin, qosid habibim ollidin,
Mujdayi jon yeldin-u yel mohi Kan'ondin kelur.

Va'dai vasliki jonondin kelur hijron kuni,
Tindurur ko'nglumni so'z yang'lig'kim, ul jondin kelur.

Gavharedekdurki, chiqmish xomasining no'gidin
Noma uzra shodlig' ashkimki, mujgondin kelur.

Shodlig'din jon nisor etsam, ne tongkim, bu xabar
Ham ko'nguldin, filmasal, ham ko'nglum olg'andin kelur.

Vahki, mazmunidur ahli dard sargardonlig'i,
Har balo maktubikim, bu charxi gardondin kelur.

Deb emish nomamg'a qilmaydur Navoiy jon nisor,
Anda jon bo'lsa qachon bu nav' ish ondin kelur.

* * *

Ey ko'ngul, dushmanlar oncha makr ila fan qildilar
Kim, vafolig' do'stni jonimg'a dushman qildilar.

Dud boshimdin chiqar, go'yoki hijron toshidin
Yog'durub har yon, bu gunbad uzra ravzan qildilar.

Boshima jo'lida soch ermaski, zog' aylab g'ulu,
Zaxmlardin tu'ma istarga nishiman qildilar.

Hajri shomidin osib gardun qora kiz bo'ynig'a,
Subh chok aylab yaqo, holimg'a shevan qildilar.

Uchmish erdi ishq o'ti, xasdek tanimni dard-u shavq
Kuydurub, go'yo bu tufroq birla ravshan qildilar.

Boda tutkim, ahli hikmat charx bemehr erkanin
Jom davri xatlari birla mubarhan qildilar.

Ey Navoiy, Ka'ba tut yo dayrkim, ahli jahon
Jurm-u g'amdin bu iki manzilni ma'man qildilar.

* * *

Yordin hijron chekar ushshoqi zor, ey do'stlar,
Necha tortay hajr, chun yo'q menda yor, ey do'stlar.

Yor ishqin asrag'il pinhon, debon sa'y etmangiz,
Vah, ne nav' etgum yo'q ishni oshkor, ey do'stlar,

Ishq birla gar birov lofi vafo-vu ahd urar,
Ishvagarlar ahdig'a yo'q e'tibor, ey do'stlar.

Aylamang bekasligimni ta'n, bir kun bor edi
Menda ham bir nozanin chobuksuvor, ey do'stlar.

Yorsiz vayronda qon yig'larmen oxir, siz qiling
Yor birla gashti bog'-u lolazor, ey do'stlar.

Yorsiz ifrot ila gar yig'lasam, ayb etmangiz
Kim, erur bu ish manga beixtiyor, ey do'stlar.

Do'stluq aylab tutung gah-gah labolab jomkim,
Qasdi jon qilmish manga dardi xumor, ey do'stlar.

May ichingkim, dahr eli ichra ko'p istab topmaduq
Ahdu paymonida bo'lg'on ustuvor, ey do'stlar.

Yoringiz vaslin g'animat anglabon shukr aylangiz
Kim, Navoiy o'ldi bekaslikda zor, ey do'stlar.

* * *

Ne ajab, har yon meni majnun boshida yoralar,
Baski, yog'di ustiga atfol elidin xoralar.

Orazing atrofida guldur ko'rungan, ey pari,
Yo qamar davrida saf tortibdurur sayyoralar.

Har quyun go'yoki bir sargashta oshiq gardidur,
Baski, tufrog' o'ldi ishqing dashtida ovoralar.

Anglakim, ahbobni ko'nglumda mehmon etmisham,
Itlari og'zida gar ko'rsang bag'irdin poralar.

Anda Majnun – men, buyon Layli – sen etkach ijtim'o',
Bir taraf devonalar, bir yon pari ruxsoralar.

Xonaqah vaqfi suyin ichmaslar, ey shayx, anglag'il,
Gar xumor o'lsa fano dayridag'i mayxoralar.

Ey Navoiy, ishq aro o'lmaktin o'zga chora yo'q,
Bas, g'alat bo'lg'ay, demak ushshoqni bechoralar.

* * *

Yuz tuman mehnat o'qi anduhlug' jonimdadur,
To havodin sarzanish sarvi xiromonimdadur.

Hojatim budur, xudoyokim, karomat qilg'asen
Notavon jonimg'a har zahmatki, jononimdadur.

Dard menda sendin ortuq bo'lsa, jono, ne ajab
Kim, sening jismingdadur zahmat, mening jonimdadur.

So'rdum, og'zi ta'mi talx ermiş, ajab yo'q o'lmagim
Menki, bu yanglig' achig' ta'm obi hayvonimdadur.

Ey Masiho, subhi ayshim tiyra bo'lmish go'yiyo,
Zarrai betoblig' xurshidi tobonimdadur.

Dahr bog'i ichra barbod o'lmag'an gul chiqmadi,
Yo'q ajab, gar yeldin osibe gulistonimdadur.

Ey Navoiy, so'rmading dersen malul o'lg'anda yor,
Sog'inursen go'yyokim baxt farmonimdadur.

* * *

Furqatingdin za'faron uzra to'karmen lolalar,
Lolalar ermaski, bag'rimdin erur pargolalar.

Dur tishingdin donayi sabrim qolur bebar desam,
Kulub ayturkim, ekinning ofatidur jolalar.

Bargi gul uzra yopishibdur shakar har saridin,
Yo magar la'ling uza qaynabdurur tabxolalar.

Tola-tola nay o'qung ko'ksumda go'yo sindikim,
Tevrulptur notavon ko'nglumda bir-bir tolalar.

Fitnalik to'qquz falak girdingda, jono, turfadur
Kim, ko'ruptur bir quyosh davrinda mundoq holalar.

Bordilar ahbob-u men yig'larmen o'z ahvolima,
Korvondin qolg'an it yanglig'ki, qilg'ay nolalar.

Ko'hi g'am bo'ldi Navoiy, lolalar gulgun sirishk
Tog' agar budur, bale, ashk o'lg'usidur lolalar.

* * *

Ul malohat sham'idin mundog'ki jismim yonadur,
Har bir uchqun g'am shabistonida bir parvonadur.

Shomi hajrim sharhin el afsona qildi, ohkim,
Uyqug'a solg'an qora baxtimni bu afsonadur.

G'ayrkim, mahv o'ldi-yu sensen buzug' ko'nglum aro,
Chug'z itib, tovus yer tutmish ajab vayronadur.

Ko'ksun ichrakim g'amingdin nordek bo'ldi shikof,
Go'yiyo har bir bag'ir pargolasi bir donadur.

Ko'yida so'rsang ko'ngullarni unutma, ey sabo,
Mening avvoramnikim, ham xasta, ham devonadur.

Charx shabgardig'a go'yo naqdi umrungdur g'araz,
Tegrangga har tunki ikki bukrayib aylanadur.

So'rma hajringda Navoiy yorin-u sarmanzilin,
Yor anga darding, vatan bir kunji mehnatxonadur.

* * *

To xayoling gah ko'ngul, gah ko'z aro mehmon erur,
Ko'z bila ko'nglum arosida hasaddin qon erur.

Ko'ngluma paykonlaringdin qatra-qatra su emas
Holima ko'zdek biaynih ul dag'i giryon erur.

G'arqamen ashk ichrakim, ishqing tanimni o'rtamas,
Yo'qsa o't kim ko'rdikim, xoshok aro pinhon erur.

Hajr o'qidinkim erur bag'rim aro yuz ming teshuk,
Har teshuk bir ko'zdururkim, holima hayron erur.

Husn maydonida ul ko'z chobukedurkim, anga
Xoli mushkin go'y-u zulfung anbarin chavgon erur.

Dahr bo'stonida bosh chekkan nihol atrofida,
Shox emas, novak degil, yafrog' emas, paykon erur.

Tiyg' ila dushvor aylabsen Navoiy qatlini,
Chehradin burqa'ni olg'ilkim, base oson erur.

* * *

G'unchayi xandon bila husnung guli xurram bahor,
Xatting andoq sabzakim, bo'lg'ay anga hamdam bahor.

Yuz uza terdin xating gar bosh chekar, ey gul, ne tong,
Sabzag'a boisdurur, chun bo'ldi ersa nam bahor.

Shodlig'din gulshani vaslingda yig'lab cheksam oh,
Yopma, yuzkim, gulga bo'lmas yel yog'indin g'am bahor.

Orazim aksi yuzung oyina tushkan turfadur,
Kim ko'ruptur ham xazon bir oyda bo'lmoq, ham bahor.

Voykim, bir gul xazong'a soldi ayshim gulbunin,
Ushbu fasl ichraki topmish jumlayi olam bahor.

Ra'd-u sayl ermas, fig'on-u ashk erur bukim, har el
Gul yuzung ko'rgach tutar o'z holig'a motam bahor.

Qasdi bulbul ko'ngli qaydi bo'lmasa, nevchun solur
Bog' sho'xi sunbuli zulfig'a pech-u xam bahor.

Gul emas, bu bog' torojig'a iynak la'ldin
Ayladi oviza mehri davrig'a xotam bahor.

Ey Navoiy, chin bahor erkin bu, yoxud ko'rguzur
Bog'i xulqidin ulusqa Dovari A'zam bahor.

* * *

Ko'zung ne balo qaro bo'luptur
Kim, jong'a qaro-balo bo'luptur.

Majmu'i davoni dard qildi
Dardingki, manga davo bo'luptur.

Ishq ichra aning fidosi yuz jon,
Har jonki, sanga fido bo'luptur.

Begona bo'luptur oshnodin,
Begonag'a oshno bo'luptur.

To qildi yuzung havosi jonim,
Yuz sari anga havo bo'luptur.

Boqiy topar ulki, bo'ldi foniy,
Rahrag'a baqo fano bo'luptur.

To tuzdi Navoiy oyati ishq,
Ishq ahli aro navo bo'luptur.

* * *

Har labing o'lganni tirguzmakda, jono, jon erur,
Bu jihatdin bir-birisi birla jonojon erur.

Jonim andoq to'ldi jonondinki, bo'lmas fahmkim
Jon erur jonon emas yo jon emas, jonon erur.

Bo'lsa jonon bordurur jon ham chu jonon qildi azm,
Jon ketib jonon bila jondin manga hijron erur.

Jon manga jonon uchundur, yo'qki jonon jon uchun,
Umr jononsiz qatiq, jonsiz vale oson erur.

Borsa jon, jonon yitar, gar borsa jonon, jon ketar,
Kimsaga jonon-u jonsiz umr ne imkon erur.

Xushturur jon-u jahon jonon bila, jonon agar
Bo'lmasa jon iylakim, o'lmas jahon, zindon erur.

Jonim ol, ey hajru jononsiz manga ranj istama,
Chunki jononsiz Navoiy jonidin ranjon erur.

* * *

Har qachonkim kemaga ul oy safar raxtin solur,
Mavjlug' daryo kibi oshufta ko'nglum qo'zg'alur.

Yig'lama, ey ko'z, nedin sohilg'a chiqmas kema deb
Kim, yoshing daryosidur har sarikim el ko'z solur.

Titrabon siymobdek ko'nglum, yetar jon og'zima
Tund yel tahrikidin har damki, daryo chayqalur.

Sabr ko'nglumda, ko'ngul ul oyda, ul oy kemada,
Vahki, borib telmurub ko'z, mungrayib jonim qolur.

Dam tutulg'andin o'lar eldek yetibmen o'lgali
Surmasun deb kemasin baskim nafaslar asralur.

Kirma savdo bahrig'a olamdin istab sudkim,
Siym naqdi tushsa, lekin umr naqdi siyg'alur.

G'arq etar bahri fano g'am zavraqin, ey piri dayr,
Ilgiga chunkim Navoiy boda kishtiysin olur.

* * *

Jong'a yo'q ko'nglumdin-u ko'nglumga yo'q jondin xabar,
Menga ne o'zdin xabar, ne ko'nglum olg'ondin xabar.

Uyla masti nozdur ul sho'xkim bilmas o'zin,
Ne ajab gar yo'q anga men zori hayrondin xabar.

Vo'izo, do'zax o'ti dog'in o'garsen angladim
Kim, senga yo'qtur hamono dog'i hijrondin xabar.

Garchi qosid labzi jonafzo edi, lekin meni
Qildi jondin bexabar, gar qildi jonondin xabar.

Uyla mahvung bo'lg'an er mishmenki, bo'lmaydur manga
Zaxm aro paykonlaringni tortib olg'ondin xabar.

Soqiyo, davr ahli javri sa'b erur, mast et meni
Ul sufatkim, bo'lmag'ay o'lguncha davrondin xabar.

Ey Navoiy, shoh lutfidin ko'ngulni jam tut,
Gar parishon kelsa bok ermas Xurosondin xabar.

* * *

G'aming o'qiki ko'ngullar uyin nishona qilur,
Mening chu xoki tanim ichra yetti, xona qilur.

Labing bahonasiz el qonini to'kar har dam,
Manga chu yetti ish, albatta, bir bahona qilur.

Ko'ngul berurda fusunlug' ko'ziga bilmas edim
Ki, el ichinda meni oqibat fasona qilur.

Qo'ngulda javhari paykoniniki yig'mish jon
Ajab emaski, bu vayronani xizona qilur.

Desaki, mehr giyohin ko'kartayin gardun,
Zamona ahli vafo ko'z yoshini dona qilur.

Halok domi yoyar subhxez qushlar uchun
Sahar yeliki, chaman sunbulini shona qilur.

Nasib bulbul uchun xori g'amdurur, ul ham
Navoiy nag'masi birla magar tarona qilur.

* * *

Voy, yuz ming voykim, tarki muhabbat qildi yor,
Bilmayin qoldim menu qilmay xabar ayrildi yor.

Bordi o'qdek tez-u «yo»dek qomatim yod etmadi,
Ishq aro go'yo mening egriligimni bildi yor.

Chun gadolar birla shahlar qilmas ermish yorlig',
Men gadoni ko'zga bas nevcun burundin ildi yor.

Pand eshitib, do'stlar, hech kim bila yor o'lmangiz
Kim, mening bag'rimni tiyg'i hajr birla tildi yor.

Mendin ayrilg'an balo-vu dard uchunmu yig'layin
Yo angakim, boribon ag'yor ila qotildi yor.

Yig'lashib g'am shomi zohir aylasunlar dard o'tin,
Kimgakim baytul-hazanda sham'dek topildi yor.

Ey Navoiy, yor uchun tortar eding g'urbatda ranj,
Yo'lg'a tush, emdi ravonroq bo'l, azimat qildi yor.

* * *

Har qayon boqsam, ko'zumga ul quyoshdin nur erur,
Har sari qilsam nazar, ul oy manga manzur erur.

Chun masal bo'ldi soching zulm ichra, yoshurmoq ne sud
Mushk isin yashursa bo'lmas, bu masal mashhur erur.

Telbarabmen to ani ko'rman, ajoyibdur bukim,
Ul pariy devona ko'zidin dag'i mastur erur.

Chun mudom erning mayi qoshindadur kofir ko'zung,
Nedin erkinkim, dame usruk, dame maxmur erur.

Dilrabolar dog'i jonim safhasida go'yiyo
Dard eli ishqim uchun muhr aylagan manshur erur.
Par urub boshingga tutma avj kim, har necha mo'r
Kim, qanotlang'ay qachon uchmoq anga maqdur erur.
Gar Navoiy siymbarlar vasfin aylab ko'rsa ranj,
Yo'q ajab nevchunki xom etkan tama ranjur erur.

* * *

Yor bordi-yu ko'nglumda aning nozi qoliptur,
Andoqki qulog'im to'la ovozi qoliptur.

Ko'z xonasini qildi barandoxta bu ashk,
Ko'z bordi vale xonabarandozi qoliptur.

Ko'nglum qushi to sunbulunguz domig'a tushti,
Bulbul kebi har gul sori parvozi qoliptur.

Ul qush safar aylab ne tarab gulbunin ochqay
Kim, bog' aro bir sarvi sarafrozi qoliptur.

Men ishq rumuzin demay o'ldum, safar etkim,
Farhod ila Majnunning o'kush rozi qoliptur.

Taqlid qilib ko'ngluma ishq ahli chekar oh,
Ul bordi-yu el ichra sarovozi qoliptur.

Hijron-u visolin ko'p-u oz dema Navoiy,
Yuz shukr dekim, ko'pi borib, ozi qoliptur.

* * *

Ulki yuz mendek jahonda vola-vu shaydosi bor,
Nechakim bordur niyozim, noz-u istig'nosi bor.

Dam-badam ko'nglum berib jon naqdi, istar vaslini,
Olloh-Olloh, telba ko'nglumning ajab savdosi bor.

Ko'nglakim qonlig' tunganlar o'rnidin gul-gul erur,
Ul katondekkim, yuzida har taraf tamg'osi bor.

To o'qung yomg'ur kebi keldi, ko'zum bo'lmish sadaf,
Bovujudi ulki durdin yuz sari daryosi bor.

Jon berib, darding olib ko'ksunda asrarmen, ne ayb,
Asrasa sanduq aro ulkim samın kolosi bor.

Bo'lma emin charx davridin muraqqa'po'sh deb
Kim, quyoshdin bu muraqqa' ichra o'tlug' tosi bor.

Itlaring bo'lmish Navoiy ko'ngli uchun mehmon,
Bu kecha ul ko'y aro ko'rkim, ajab g'avg'osi bor.

* * *

Orazing ko'zgosida xat sabzadurkim, suda bor,
Yo magar zangor suv ta'siridin ko'zguda bor.

O'qlaring paykon bila har yon quruq jismimdatur,
Shoxlar uzra ko'ngullardekki ul nojuda bor.

Zahri hajring qildi daf' ul ko'z qorasi, vah, bu nav',
Qayda bergay xosiyat pozahrkim, ohuda bor.

Bordurur mehrob turg'ach butqa qilg'andek sujud,
Sajda qilsam qiblag'a to qoshlaring qarshuda bor.

Zulf aro xoling agar din qasdi aylar ne ajab,
Muncha kofirlik' ragi, vah, qaysi bir hinduda bor.

Ishq vodiysin xatardur ilm ila qat' aylamak,
Solik ersang tashla ma'lumungni-yu osuda bor.

Yuzin istarsen, Navoiy, qochma zulfi fikridin
Kim, sen istar ayshning ummidi bu qayg'uda bor.

* * *

Yuzungda zarvaraq har yonki lutfi benihoyatdur,
Jamoling mushafida har biri go'yo bir oyatdur.

Sochingda zarfishon chehrang zalolat shomida har yon
Tajalliy mash'alidin yorug'an sham'i hidoyatdur.

Yuzungda nil xoli ravza ichra nilufar shibhi,
Binafsha gulshan ichra yuzda nilingdin kinoyatdur.

Ko'ngul saydig'a ochma sunbulung domin yuz ochqilkim,
Gul o'q ochilsa qayd etmakka bulbulni kifoyatdur.

El ichra ko'pturur afsona Laylo husnidin, lekin
Sening husnungg'a tashbih etmak ani ne hikoyatdur.

Ko'ngul qonin ko'p ul xunxora ko'z ichti, emas go'yyo
Yuzung gulgunadin gulgunkim, ul qondin siroyatdur.

Dema tush vaqti ul yuz kundin ortuqtur, muni ko'rgil
Kim, ul yondin nihoyat bo'lsa, bu yondin bidoyatdur.

Erur bedod, borinda tarahhum, do'stdin yuz hayf
Angakim, shukr borinda ishi doim shikoyatdur.

Navoiyg'a ko'ngul berdingki, jonin olg'asen bir kun,
Erur o'z naf'i, shahdin gar raiyatqa rioyatdur.

* * *

Navbahor ayyomi bo'lmish, men diyor-u yorsiz,
Bulbul o'lg'andek xazon fasli gul-u gulzorsiz.

Goh sarv uzra, gahe gul uzra bulbul nag'masoz,
Vahki, menmen gung-u lol, ul sarvi gulruxsorsiz.

Tong emastur gar diyor-u yorsiz ozurdamen
Kim, emas bulbul gul-u gulzorsiz ozorsiz.

Ravza ashjori o'tundur, gullari jonimg'a o't,
Mumkin o'lsa anda bo'lmog'lig' dame dildorsiz.

May chu berding zulf ila band et meni, ey mug'bacha
Kim, xush ermas mug' bila ichmak qadah zunnorsiz.

Topmaduq gulrang jome bexumor, ey bog'bon,
Vahki, bu gulshan aro gul butmas ermish xorsiz.

Ahli zuhd ichra Navoiy topmadi maqsadqa yo'l,
Vaqingizni xush tutung, ey jam'kim, xammorsiz.

* * *

Istaganlar bizni sahroi baloda istangiz,
Vodiyi hijron ila dashti anoda istangiz.

Vomiq-u Farhod-u Majnundeklar ul vodiy aro
Bo'lsalar paydo, meni ham ul aroda istangiz.

Yuz alarning ishqicha dard-u balo-vu g'ussag'a
Tolib el boshig'a kelgan mojaroda istangiz.

Eyki, istarsiz «savodul-vajh fid-dorayn»din,
Boxabar bo'lmoq meni yuzi qaroda istangiz.

Ko'nglum ul zulf ichradur, zinhor ishqim sharhini
Istamang men telbada, ul muhtaloda istangiz.

Nuqta yanglig'kim, vafo uzra qilur kotib raqam,
Ishq o'tining dog'ini ahli vafoda istangiz.

Og'zi shavqidin Navoiy itti, oni istar el
Yo adam dashtida, yo mulki fanoda istangiz.

* * *

Demon, ey xo'blar, vafo qilingiz,
Javr ham qilsangiz, manga qilingiz.

Hojatim qaddingiz xiromidurur,
Qo'pubon hojatim ravo qilingiz.

Bo'lmasun mendin o'zgaga bore,
Gar vafo aylang, ar jafu qilingiz.

Yuz tuman dardg'a davodur vasl,
Netti, bir dardima davu qilingiz.

Jon berib vasl topmag'anlarni –
Desangiz, mendin ibtido qilingiz.

Sanag'anlar visolu kom ahlin
Bizni ul zumradin sivo qilingiz.

Netti jam'eki oshnolarisiz,
Bizga ham ani oshno qilingiz.

Xonaqah shayxidin ochilmas ish,
Dayr piriga iltijo qilingiz.

Telbarabtur Navoiy, ey ushshoq,
Ul edi garchi burna oqilingiz.

* * *

O'zga bo'ldi yor-u, mehri menda boqiydur hanuz,
Notavon ko'nglumda ul oy ishtiyoqidur hanuz.

Garchi o'zga yor istar xotirim, bordur valek
Jon anga manzil, ko'ngul aning visoqidur hanuz.

G'ayr ishqi ko'nglum uyinda nechuk qilg'ay nuzul
Kim, xayoli maskani ko'zum ravoqidur hanuz.

Ishq ila may tarkin, ey nosih, ne nav' aylay qabul
Kim, ko'ngulga orzu ul turfa soqiydur hanuz.

Furqat o'ti dofii dog' o'rtamakdur demakim,
O'rtagan jonim ul oy dog'i firoqidur hanuz.

Charx yolg'iz qilmadi Farhod qonin lolazor,
Lola qonin to'kkuchi aning nifoqidur hanuz.

Ey Navoiy, garchi meni mehrsiz der erdi yor,
O'zga bo'ldi yor-u, mehri menda boqiydur hanuz.

* * *

Sayl un chekti-yu savdo menda bepoyon hanuz,
Dasht sarsabz o'ldi-yu men telba sargardon hanuz.

Gunbadin qildi imorat g'unchaning yoz yomg'uri,
Telba ko'nglum uyi savdo saylidin vayron hanuz.

Har qurug' shox o'ldi dasht uzra sabodin hullapo'sh,
Tinmag'ur jismim junun vodiysida uryon hanuz.

Tong nasimi birla nayson yomg'uri ne sudkim,
Ohu ashkim dahr aro har dam solur to'fon hanuz.

Yong'il, ey Iysodamim, husnung bahori haqqikim,
Bordurur muhlik jununumg'a davo imkon hanuz.

Ne osig' har oq gul o'lsa marham uchun bir momuq,
Chunki chiqmaydur yaramdin g'unchadek paykon hanuz.

Dasht hayvoni qocharlar suhbatimdin ram qilib,
Aqli yo'q nosih gumon aylar meni inson hanuz.

Kom yetkurmak g'animat angla hojat ahlig'a,
Ey g'aniy, bu damki koming birladur davron hanuz.

Shayx man' aylar junun har dam Navoiyg'a, ko'rung
Kim, bahor ayyomida oqildur ul nodon hanuz.

* * *

Mehnat o'tidin yoruqtur har taraf koshonamiz,
Bo'ldi go'yo ajdaho komi bizing vayronamiz.

Toyiri vasl uchi ashkim donasidin vahm etib,
Qushqa, vahkim, ram berur toli' yo'qidin donamiz.

Ul charog'i husn vayron kulbani yorutqali
Mehr sham'in yorutuptur har kuyuk parvonamiz.

Bo'ldi oshiq aql ila hazl aylabon vola ko'ngul,
O'tqa tushti o'ynay-o'ynay kul bila devonamiz.

El tilidin uyqu o'chmishtur ko'zumdin go'yiyo
Kim, erur baxt uyqusining boisi afsonamiz.

O'lturay bir may bila deb, tirguzursen, soqiyo,
Obi hayvon birla go'yokim to'lar paymonamiz.

Murshidekim, qilsa irshodi fano, billah anga
Bu vujudi orazidin o'zga yo'q shukronamiz.

Ko'yida ko'nglum ko'ngullar ichra ko'rdum, turfa ko'r,
Turfarokim, oshnolig' bermadi begonamiz.

* * *

Ul pariyo ko'yida men devonani band aylangiz,
Band-bandim zulfi zanjirig'a payvand aylangiz.

Xalq tarki ishqiy aylarga meni dilxastani,
O'lturub olam eliga mujibi pand aylangiz.

Telba ko'nglum topsangiz, ey yor ko'yi itlari,
To'sh-to'shidin tishlabon parkand-parkand aylangiz.

Bodayi ishq asr-u mast etmish meni, ey do'stlar,
Jomima afyun ezib bir dam xiradmand aylangiz.

Yig'lasam achchig' malul o'lmoq nedur, ey xo'blar,
Hazl uchun gohe boqib, siz ham shakarxand aylangiz.

Ishq bahrida duri vasl istamang, ey ahli dard,
Ko'nglunguz ul naqdi yodi birla xursand aylangiz.

Qilsangiz tasviri Laylo husnin ul oydek sizing,
Lek Majnunni Navoiy birla monand aylangiz.

* * *

Ko'nglum ichra dard-u g'am avvalg'ilarg'a o'xshamas
Kim, ul oyniing hajri ham avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ne sitamkim, qilsa rahm maxfiy erdi zimnida,
Emdi qilsa har sitam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Demangiz Shirin-u Layli oncha bor husn ichrakim,
Xo'blikda ul sanam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Javridin erdi alamlar, emdi tutmish o'zga yor,
O'lmishamkim, bu alam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ishq aro Farhod ila Majnung'a o'xshatmang meni
Kim, bu rasvoi dijam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ko'yining ehromidin ko'nglumni man etmang yana
Kim, anga azmi haram avvalg'ilarg'a o'xshamas.

Ey Navoiy, qilma Jamshid-u Faridun vasfikim,
Shoh G'oziyg'a karam avvalg'ilarg'a o'xshamas.

* * *

Meni men istagan o'z suhbatig'a arjumand etmas,
Meni istar kishining suhbatin ko'nglum pisand etmas.

Ne bahra topqamen andinki, mendin istagay bahra,
Chu ulkim, bahrai andin tilarmen, bahramand etmas.

Netay hur-u pari bazminki, qatlim yo hayotimg'a
Ayon ul zahr chashm aylab, nihon bu no'shxand etmas.

Kerakmas oy ila kun shaklikim, husn-u malohatdin
Ichim ul chok-chok etmas, tanim bu band-band etmas.

Kerak o'z chobuki qotilvashi majnun shiorimkim,
Buzug' ko'nglumdin o'zga yerda javloni samand etmas.

Ko'ngul uz charxi zolidin, firibin yemakim, oxir
Ajal sarrishtasidin o'zga bo'ynungg'a kamand etmas.

Ul oy o'tlug' yuzin ochsa, Navoiy, tegmasin deb ko'z,
Muhabbat tuxmidin o'zga ul o't uzra sipand etmas.

* * *

Davron guli-yu gulshani xorig'a arzimas,
Gulgun mayi baloyi xumorig'a arzimas.

Ming yil kishi jahon eliga qilsa shohliq,
Bir dam alar ihonat-u orig'a arzimas.

Manqalda ud-u sandal agar aylasang o'tun,
Bir lahza dud birla sharorig'a arzimas.

Ofoq mulki fathi uchun tortmoq sipah
Bilkim, sipoh gard-u g'uborig'a arzimas,

Yuz qari olam ahli aro aylamak nashot,
Bir dam alar nifoq-u niqorig'a arzimas.

Yillar habib vasli muyassar esa, gahe
Mayli raqib jonibi borig'a arzimas.

Kirgil fano yo'lig'a, Navoiyki, dahri dun
Bu umri besabot-u madorig'a arzimas.

* * *

Dame ermaski, la'lingdin ko'ngul yuz laxt qon ermas,
Dag'i har laxt qon yoshim bila ko'zdin ravon ermas.

Yuzung mehri ichinda ko'z solib og'zingni ko'rmasmen,
Agarchi zarra xurshid ollida ko'zdin nihon ermas.

Ushalg'an har so'ngak jismimda go'yo ka'bataynedur,
Nihoniy dag'i zoid nuqtasidurkim ayon ermas.

Erur dardimg'a taskin bu kecha lekin to'shuk ko'ksun,
Ajab gar novaki ko'nglumga kirgandin nishon ermas.

Meni o'lturgali g'amzang o'qi umredurur, lekin
Tirig la'ling xayoli birlamen, jismimda jon ermas.

Lahad kunjin vatan aylab tınıptur umridin Majnun,
Ne bo'lsa, men kebi ovorayi bexonumon ermas.

Bu davr ichra qachon jomi farog'e yetgay, ey soqiy,
Chu bir dam dard-u mehnat zahri chekmakdin amon ermas,

Agarchi qon yutar bulbul, vale ne g'am anga chunkim
Navo-la g'unchadin ayru-yu guldin o'zga xon ermas.

Navoiy o'ldi, gar parvona kuydi, bulbul un chekti,
Bular gar yaxshidurlar, ishq aro ul ham yomon ermas.

* * *

Zulfidin ayru jununumg'a desam tadbir emas,
Telba itka chora derkim, qatl erur zanjir emas.

Orazin ko'rsam nedur deb so'rma ko'nglum holatin,
Chehra tag'yiridin angla hojati taqrir emas.

Har tun anjumdin mening holimg'a gardun ashki bil,
Charx uza ohim buxori tafidin ta'sir emas.

Zulfi pech-u tobig'a borib kelur shaydo ko'ngul,
Bovujudi tiyralik, ko'rgilki ko'p dilgir emas.

Istasang qatlim chiqarg'il tiyg'-u ihmol etmakim,
Ne desang mendin bo'yunsunmoqda xud taqsir emas.

Dayr aro usruk ko'rub, zohid meni ayb aylamish,
Bilmamish miskinki, hech ish xoriji taqdir emas.

Ul pari qilmish meni majnun-u rasvo shahr aro,
Ey Navoiy, go'sha tutkim, hojati tashhir emas.

* * *

Bizga olam bog'idin ul sarvi gulruxsor bas,
Goh andin jilva, gohe davlati diydor bas.

Yog'lig'in zaxming'a bog'larg'a ne haddim istamak,
Qilsa lutf andin muni tikmak uchun bir tor bas.

Men kim-u zulfung tamannosi, agar kufr istasam,
Itlaring bo'yni tanobidin manga zunnor bas.

Hajr o'tidin sindi ko'nglum istaman qasting panoh,
Soya bir ko'ngli buzulg'ang'a buzug' devor bas.

Ko'zda bir uyquni ko'rsam, uyquda ko'rsam seni,
To ajal uyqusi ushbu davlati diydor bas.

Vo'izo, men osiy erman hur-u jannat loyiqi
Mug'bacha soqiy, maqomim kulbayi xammor bas.

O'zlugungdin o'zni salb etsang g'araz bir gomdur,
Ey Navoiy, qilmag'il bu shevani zinhor bas.

* * *

Chok etib ko'nglumni ochilsun demak imkon emas,
G'unchani g'amdan ochib, gul aylamak oson emas.

Dema zohidkim, nedin hayronsen ul ruxsorg'a,
Olam ichra bir kishi topkim, anga hayron emas.

Qatra sulardur ko'ngul o'tig'a taskin bergali
Kim, ul oy yog'durdi qoshi qavsiddin paykon emas.

Hajr dashtida quyundekmen, vale ul men kebi
Xoksor-u bodapaymo dag'i sargardon emas.

Garchi husnung ko'zgudin kirdi temur qo'rg'on aro,
Mehrdek oyinagun, aflokiddin pinhon emas.

Gul vafosizlig'larini sharh etar ming doston,
El gumon qilg'an kebi bulbulda ming doston emas.

Ey Navoiy, ul pariyydin odamiylik ko'rmasang,
Ayb emas, ul hurdur yoxud malak, inson emas.

* * *

Zihe kamol ila kavnayn naqshig'a naqqosh,
Mukavvanot vujudin vujudung aylab fosh.

Vujudung ayladi mavjud ulusnikim, bo'lmas
Vujud zarrag'a, mavjud bo'lmag'uncha quyosh.

Sanga yetishmasa tong yo'q bu aqli zulmoniy
Ki, mehr sham'ig'a parvona bo'lmadi xuffosh.

Qayu pariyy'aki qilding yuzin quyosh, berding
Ko'ngul jununi uchun anbarin hilol ila qosh.

Angaki, bo'ldi junun ishq ichinda yog'durdung
Xirad qushini uchurmoqqa tifflardin tosh.

Aningki, ko'nglida ishq ahgarini yoshurdung,
Nihoniy o'tin ulug' tinmog'idin etting fosh.

Muvasviseki, maoshini aql ila tuzdung,
Fano yo'lida ayading berurga aqli maosh.

Hakimi qudrating ollinda charx ila anjum,
Muhqqar uylaki xashxosh-u donayi xashxosh.

Yo'lungda o'ldi Navoiy-u bo'ldi tufrog' ham,
Yopushsa erdi bu ko'y itlari ayog'ig'a kosh.

* * *

Meni sargashta jismin dog' ila qon lolazor etmish,
Quyun yoxud to'kulgan lolazor ichra gulzor etmish.

Tanimdin qon chiqorg'an har taraf paykonlaring go'yo
Erur yomg'urki, tufrog'din chechaklar oshkor etmish.

Ko'ngul birla so'ngak manqal aro o't-u o'tundekdur,
Malomat toshlarin to ishq tegramda hisor etmish.

Yuzin may gul-gul etkandin xarosh ermas unum, balkim
Ko'ngulda xorxori nolam andomin figor etmish.

Labing jonimg'a solg'an shu'lalar ichra qazo go'yo
Ulug'roq la'ldin axgar, kichikrakdin sharor etmish.

Bo'la olsam ulusqa ul quyoshni ko'rgali moni',
Ne g'amdur gar yo'lida charx jismimni g'ubor etmish.

Halokim bilgay ulkim, bordur ul yanglig' jafokore
Ki, tavrin husn beparvolig'i oluftavor etmish.

Kabutar qasr burjida emas shah shastidin emin,
Xusho, ul chug'z kim vayrona kunjin ixtiyor etmish.

Maof ermish qayon gom ursa rahrav noqayi jismi,
Nafas torin qazo chun burnig'a aning mihor etmish.

Mug'anniy nag'masi jon bersa bazm ahlig'a tong yo'qkim,
Navoiy rishtayi jonin eshib changiga tor etmish.

* * *

Orazin yopqach, ko'zumdin sochilur har lahza yosh,
Uylakim paydo bo'lur yulduz, nihon bo'lg'ach quyosh.

Qut bir bodomu yerim go'shayi mehrob edi,
G'orati din etti nogah bir balolig' ko'z-u qosh.

Bu damodam ohim ifsho aylar ul oy ishqini,
Subhning bot-bot dami andoqki aylar mehr fosh.

Bo'saye qilmas muruvvat asr-u qattiqdur labing
Desam, og'zi ichra aytur la'l ham bor nav'i tosh.

Novaking ko'nglumga kirgach jon talashmoq bu ekin
Kim, qilur paykonini ko'nglum bila jonim talosh.

Umri jovid istasang fard o'lki, bo'ston Xizridur,
Sarvkim, da'b ayladi ozodalig' birla maosh.

Qoshi ollinda Navoiy bersa jon, ayb etmangiz,
Gar budur mehrob, bir-bir qo'yg'usidur barcha bosh.

* * *

Oshiq o'ldum, bilmadim, yor o'zgalarga yor emish,
Olloh-Olloh, ishq aro mundoq balolar bor emish.

Qaddig'a el mayli bo'lg'ondin ko'ngul ozurdadur,
Ul alifdin zorlarning hosili ozor emish.

Elga novak urdi, men o'ldum, erur bu turfakim,
Jonim etkan resh el bag'rig'a kirgan xor emish.

Rishtakim muhlik yaram og'zig'a tiktim, angladim
Kim, kafan jinsi qirog'idin suvurg'on tor emish.

Ko'yi devoridin og'riq tang'a tushkon soyadek,
Seli g'amdin emdi soya o'rnig'a devor emish.

Jong'a taxvif ayladim tig'i halokidining aning,
Bilmadim, bu ishtin ul o'lguncha minnatdor emish.

Ey Navoiy, xo'blarni ko'rma osonlig' bila
Kim, birovkim soldi ko'z, uzmaq ko'ngul dushvor emish.

* * *

Bizing shaydo ko'ngul bechora bo'lmish,
Malolat dashtida ovora bo'lmish.

Anga baskim yog'ar tosh ustida tosh,
Tanida yora uzra yora bo'lmish.

Urarda dam-badam xorog'a boshin,
So'ngaklar anda pora-pora bo'lmish.

Balo tog'i aro yotqanda bemor,
Xirad sinjobi xor-u xora bo'lmish.

Qora qildi nachukkim ro'zgorim,
Aning ham ro'zgori qora bo'lmish.

Qadah xurshidi qanikim, g'amidin
Sirishkim kavkabi sayyora bo'lmish.

Navoiy, choradin ko'p dema so'z kim,
G'amingg'a chorasizlig' chora bo'lmish.

* * *

Vusma birla qoshin ul mahvashki rangin aylamish,
Ko'zi jallodi qilichig'a yashil qin aylamish.

Ko'nglum o'tin demakim, tortar zabona zulfidin
Kim, ul af'i til chiqarmog'lig'ni oyin aylamish.

Sunbulung af'isidin zaxme yemish go'yo tarog',
Yo'qsa nevchun orazin boshtin-oyoq chin aylamish.

Titraguchdin qilmish ul kirpik yasolig'a alam,
Vah, yana to ne ko'ngul yag'mosig'a kin aylamish.

Uyladurkim, ilgini hinno uza qilmish nigor,
Ulki gulgun ko'nglak uzra to'nin epkin aylamish.

Raz qizidin, soqiyo, birdam meni shod aylakim,
Charx zoli g'ussasi ko'nglumni g'amgin aylamish.

Gar Navoiyg'a Sulaymon mulkicha bordur, ne tong,
Buki Bilqisi zamon nazmini tahsin aylamish.

* * *

To ko'z bila ko'nglumni ul g'amza maqom etmish,
Qonimni halol anglab, uyqumni harom etmish.

Sarv o'lmadi bog' ichra ohim yeli birlan xam,
Boq ko'z uchi birlankim, qaddingg'a salom etmish.

Hayvon suyidur shudrun, Iyso damidur salqin,
Bo'ston sari jononim go'yoki xirom etmish.

Hajr o'qlari zaxmidin jismim bila ashkimni
Tutmoqqa balo saydin, g'am dona-vu dom etmish.

To oshiq-u shaydomen qatlim qilur ul ko'zlar,
Majnung'a kiyiklarni ishq ulfati rom etmish.

Ma'shuq qilur jilva, har kimki aning ko'nglin
Dard o'ti kuli birla ishq oyinafom etmish.

Iskandar-u jamliqdur ishqingda Navoiyg'a
Kim, raxshing iz-u na'lin ko'zgu bila jom etmish.

* * *

Har kun oqshomg'acha hajringda manga zorlig' ish,
Kecha tong otqucha anduh ila bedorlig' ish.

Ish vafo qilmoq erur, gar qila olsangki amas,
Ey vafosiz – bu jahon ichra jafokorlig' ish.

Ishq aro qochma ko'ngul xor-u zabunlug'dinkim,
Oshiq o'lg'ang'a zabunluq bo'lur-u xorlig' ish.

Lutf-u diljo'lug' erur xo'b pariyvashlarg'a,
Ey pariy, bilki, emas javr-u dilozorlig' ish,

Taqvo ahlig'a bilinsa edi charx avzo'i,
Aylagaylar edi bu dayrda xammorlig' ish.

Olam ahli bilingizkim, ish emas dushmanlig',
Yor o'lung bir-biringizgaki, erur yorlig' ish.

Xasta ko'nglini Navoiyning olib asraki, bor
Sanga dildorlig' ish, bizga dilafgorlig' ish.

* * *

Tuzmagay erdi qazo bu jismi vayronimni kosh,
Chunki tuzdi, solmag'ay erdi anga jonimni kosh.

Tan uyiga jonni solg'ach qilmag'ay erdi muqim
Ul uy ichra ko'ngul otlig' zori hayronimni kosh.

Bo'ldi chun jon-u ko'ngul bori, nazar sham'i bila
Qilmag'ay erdi munavvar chashmi giryonimni kosh.

Chun adam sahrosidin keldim vujud ayvonig'a,
Buzg'ay erdi marg saylobi ul ayvonimni kosh.

Chun tuzaldi tan uyi, qovg'ay edi andin ravon,
Yo'q ko'ngul devonayi rasvoyi nodonimni kosh.

Chun ani ham qovmadi, ko'r etsa erdi tig' ila
Ko'z degan qon yosh ila oludadomonimni kosh.

Chun bu dag'i bo'lmadi qilmasa erdi jonima,
Muncha zebo-vu malih-u sho'x jononimni kosh.

Chun bu yanglig' bo'ldi jonon qo'ysa erdi marhame,
Gah-gahe ko'rgach ko'ngulda dog'i hijronimni kosh.

Ishq ichinda chora o'lmakdin Navoiy dema, haq
Ro'ziy etkay la'li jonbaxsh obi hayvonimni kosh.

* * *

Jon yetub og'zing'a topmon dardi hijrondin xalos,
Jonni hijrondin xalos et yo meni jondin xalos.

Andoq ochti sunbulin gul uzra yelkim, bo'lmag'ay
Bir ko'ngul olamda ul zulfi parishondin xalos.

Dema, nolangdin o'char har shom eldin uyqukim,
Tunning ul boshida el ermas bu afg'ondin xalos.

Garchi yer topting ko'ngulda vahm et oh-u ashkdin
Kim, kirib vayrong'a bo'lmas kimsa to'fondin xalos.

Yog'sa majnun ko'nglum uzra sho'xlar dardi, ne tong,
Telba atfol ichra bo'lmas sangborondin xalos.

Istamas bir-birni sensiz jon-u tan, tengri uchun
Kim ani mundin xalos etgil, muni andin xalos.

Hajr uyi ichra qobolmish yor hajridin ko'ngul,
Vah, qachon bo'lg'ay bizing tutqun bu zindondin xalos.

Jom davridin xalos o'lmoqni zinhor istama,
Eyki, bo'lmoq istading anduhi davrondin xalos.

Bandi zulfungdin Navoiyni xalos etqil desam,
Derki, bo'lmas, bo'lmag'uncha hukm sultondin, xalos.

* * *

Ey sabo, jonim halokin ayla jononimg'a arz,
Yo'qki jismi notavon ahvolin et jonimg'a arz.

Oh dudin, ashk qonin, nola maddin aylagil
Zulfi sunbul, yuzi gul, sarvi xiromonimg'a arz.

Kufri zulfi din-u imonimni barbod aylabon,
Qilg'anin jon qasdi etqil nomusulmoning'a arz.

Va'dayi vaslig'a yetmay o'lganimni, ey rafiq,
Qilg'asen har yerda ko'rsang ahdi yolg'onimg'a arz.

Oshiq o'lturmakka chiqmish mast, vah, ishqim so'zin,
Ey raqib, etsang ne ul beboki nodonimg'a arz.

Vasl shavqi g'olib-u men gungmenkim, aylamak
Hojat ermas koshifi asrori pinhonimg'a arz.

Ey Navoiy, hajr zindonida jonning xavfi bor,
Qilg'asen topsang mahal, albatta sultonimg'a arz.

* * *

Nafs qutto'-ut-tariqi manzilidur bu rabot,
Naqdi din hifzig'a qil o'tkuncha andin ehtiyot.

Manzil etsang bu rabot ichra, iqomat qilmakim,
Har kun o'zga korvon oromgohidur bu rabot.

Ne to'sharsen taxti johing farshin oltun xisht ila
Kim, seningdek shohni ko'p o'tkariptur bu bisot.

Tavqi la'nat desalar bo'yninda tasbihin, ne tong,
Makr-u hiylat birla shayx el birla qilsa ixtilot.

Shayxi johil bo'lmoq o'z asrori birla munbasit,
G'aflat ahli bang ila qilg'an kebidur inbisot.

Zarq jomi birla vajd etgan – erur ul tiflkim,
May debon rangin suni qilg'ay ichib amdo nishot.

Faqr ko'yi itlaridin kimki kam ko'rdi o'zin,
Topsang oni, itlari silkida topqil inxirot.

Vaslg'a yo'l hajrdin faqr o'ldi, ko'rgil turfakim,
Birdin uchmog'dur xijil, birdin tomug', birdin sirot.

Ey Navoiy, ishq aro berabt agar sursam hadis,
Anda mazmun bil g'araz, maqsud ko'rma irtibot.

* * *

Bu nag'ma erdimu yo'q ersa ofat, ey hofiz
Ki, bazm ahlig'a solding qiyomat, ey hofiz.

Ulustin oldi unung hush, sen salomat bo'l,
Gar itti elga tariqi salomat, ey hofiz.

Nechaki nag'mang erur mustaqim-u lahning tuz,
Valek eldin olur istiqomat, ey hofiz.

Ne hush mulkida topqay iqomat ulki dame,
O'qurda topsa yoningda iqomat, ey hofiz.

Magar Masih ila Dovudsen nafas bilakim
Hayot-u mavt erur ul alomat, ey hofiz.

Qilib tilovat islom eliga qasd etna
Ki, tengri ollida topqung nadomat, ey hofiz.

Magarki Hofizi Sheroz senki, bir sog'ar
Tutub Navoiyg'a qilding karomat, ey hofiz.

* * *

Istasangkim urg'asen davrong'a tiyg'i inqito',
Ul vido' etkuncha sen qilg'il burunrog' alvido'.

Jon berib shirin-u muhlik joh uchun ilgingda tiyg',
Naz' vaqti sharbati marg istab aylaysen nizo'.

Asrading katton kafan qilmoq uchun, ne sudkim
Hashr bozorida beqiyamatdurur mundoq mato.

Maskaning oxir chu tufrog'dur, ne o'tkarmakdurur
Madfaning ayvonig'a ko'k gunbazidin irtifo'.

Sandaloyin ev yasab, eldin ko'rarsen sarzanish
Kim, bu yanglig' ko'rdi sandalniki, yetkurgay sudo'.

Yer o'parsen rizq uchun minnat yukidin xam bo'lub,
Tengri yoringkim, qilibsen xush namoze ixtiro'.

Dur qulog'ingda momuqdin bir chigitdur, el so'zin
Bu momuq birla chigitdin aylamassen istimo'.

Besha sherin gar zabun qilsang shijo'atdin emas,
Nafs itin qilsang zabun, olamda yo'q sendek shujo'.

Ey Navoiy, tengri asrorig'a til mahram emas,
Chok ko'nglung ichra tutkim «jovaz-al-isnayni sho'».

* * *

Kechti umrum naqdi g'aflat birla nodonlig'da hayf,
Qolg'ani sarf o'ldi anduh-u pushaymonlig'da hayf.

Jong'a bir dushvorlig' qo'ymay riyozat ranjiddin,
Sarf bo'ldi naqdi avqotim tan osonlig'da hayf.

Bog'ladim paymonadin paymon, fig'onkim, aql-u din
Bo'ldi bu paymona-vu ul sustpaymonlig'da hayf.

Ey musulmonlar, bilingkim, bo'ldi umrum hosili
Nafsi kofir fitnasidin nomusulmonlig'da hayf.

Hayfkim, naf' aylamas har nechakim tortib ilik,
Desam o'z ahvolima bu nav' hayronlig'da hayf.

Andoq ish qilkim, pushaymon bo'lmag'aysenkim, emas
Hech osig' chun ish xato bo'ldi pushaymonlig'da hayf.

Har ne o'tkan so'zlarim chindur desam yolg'on erur,
Chin budurkim, degamen umr o'tti yolg'onlig'da hayf.

Chun yengilrakdur hisob o'lg'anda sultondin gado,
Hayfkim, bo'lg'ay gado avqoti sultonlig'da hayf.

Ey Navoiy, voqif erman xalqdin, bori mening
Kechti umrum naqdi g'aflat birla nodonlig'da hayf.

* * *

Ko'rguzur hijron hurufi nuqtasin jon har taraf,
Sensizin ya'niki qo'ymish dag'i hijron har taraf.

O'yla shiddat birla charx aylar meni sargashtakim
Zaxm ko'p tandin yog'ar shudrun kebi qon har taraf.

Ko'nglum ahvolin ne deykim, sharhig'a bir tildurur
Ko'kragimdin bosh chiqarg'an no'gi paykon har taraf.

Tashladim yetkach junun xayli tuganlar taxtasin,
Ya'ni ochtim mehmonlar ollida xon har taraf.

Ashk qonlig' ko'zni eltur uylakim, su lolani,
Bo'lmasa yo'linda moni' xori mujgon har taraf.

Rashkdin ko'p muztaribroqdur ko'ngul ul go'ydin
Kim, kesib boshimni ul sho'x urisa chavgon har taraf.

Qo'y basharni, gar maloyik domi ermas yaxshidur,
Ul pariy mundoqki, zulf etmish parishon har taraf.

Netib o'lmaykim, yana ul sho'x usruk o'tlanib,
Ter sui markab yelidin soldi to'fon har taraf.

Ko'r, ne hayratdur mangakim, bordurur bu dayr aro
Donishi yuz menchalar, yuz mencha hayron har taraf.

Shishadek ko'nglumni paydo o'rtadi soqiy valek
Dog'in etti may hubob ostida pinhon har taraf.

Ey Navoiy, navhayi hijron tuzub un chekma ko'p
Kim, kishi qolmas tirig yetkach bu afg'on har taraf.

* * *

Zihe azalda karam aylabon sanga xalloq,
Karim xilqat ichinda makorimi axloq.

Sipehr gunbadini ravshan etkali zoting,
Charog' o'lub, anga qandil arsayi ofoq.

Nujum ko'zlarini gardi markabing yorutub,
Gaheki sekretibon charx sohatida Buroq.

Rikobing o'pmaging orzusida oy-u kun
Berib Buroqing uchun o'zlariga shakli chanoq.

Hilolu mehr-u shihob o'ldi na'l-u, dog'-u alif,
Falakka bo'lg'ali sendin nasib dardi firoq.

Sipehr har kecha yuz ming ko'zin nedin yummas,
Visolingga yana bir kecha gar emas mushtoq.

Maqominga yetayin deb Navoiy aylar sayr,
Gahe Ajam bila Nerez, gahe Hijoz-u Iroq.

* * *

Yordin ayru ko'ngul mulkedurur sultoni yo'q,
Mulkkim sultoni yo'q, jismedururkim, joni yo'q.

Jismdin jonsiz ne hosil, ey musulmonlarkim, ul
Bir qaro tufrog'dekdurkim, gul-u rayhoni yo'q.

Bir qaro tufrog'kim, yo'qtur gul-u rayhon anga,
Ul qorong'u kechadekdurkim, mahi toboni yo'q.

Ul qorong'u kechakim yo'qtur mahi tobon anga,
Zulmatedurkim, aning sarchashmai hayvoni yo'q.

Zulmatekim, chashmayi hayvoni oning bo'lmag'ay,
Do'zaxedurkim, yonida ravzai rizvoni yo'q.

Do'zaxekim ravzayi rizvondin o'lg'ay noumid,
Bir xumoredurki, anda mastlig' imkoni yo'q.

Ey Navoiy, bor anga mundoq uqubatlarki, bor
Hajrdin dardi-yu, lekin vasldin darmoni yo'q.

* * *

Sanga ish javlon qilib maydonda chavgon o'ynamoq,
Manga ollingda boshimni go'y etib jon o'ynamoq.

Bosh ovuchlab egma qomat birla qolman raxshidin,
To tilar chobuksuvorim ko'ngli chavgon o'ynamoq.

Ko'z qarosin o'ynatur har lahza ul mardumni ko'r,
Hinduyedekkim erur oyini qolqon o'ynamoq.

O'ynay-o'ynay aylading kufr ila dinimni badal,
Olloh-Olloh, bumudur, ey nomusulmon, o'ynamoq.

Javr toshin ul pariy o'ynab otay der el sari,
Vahki, bu devonag'a yetkach ne imkon o'ynamoq.

Har sari ashkim yugurmoq ne ajabkim, ayb emas,
Tiyra uydin chiqqach-o'q yoshlarga har yon o'ynamoq.

Charx o'yun birla olur din naqdin eldin, voqif o'l,
Bu musha'bid birla bo'lmas ahli irfon o'ynamoq.

Va'da ko'p qilding Navoiyg'a va lekin o'ynabon,
Muncha bo'lg'ay el bila, ey ahdi yolg'on, o'ynamoq.

* * *

Ohkim, g'am tiyg'idin ko'ksumni qildi chok ishq,
Dudi ohimdin ko'zumni ayladi namnok ishq.

Dard kirmak birla jon chiqmoqqa gar yo'l qilmadi,
Ne uchun g'am tiyg'idin ko'ksumni qildi chok ishq.

Ul pari ko'yidakim har lahza yuz ming bosh borug,
Sudrabon eltur meni devonani bebok ishq.

Ko'zuma har dam yorug'roqdur yuzungnung ko'zgusi,
Xosiyat mundoq emish har kimda bo'lsa pok ishq.

Oshiq o'ldi xasta jon ko'rgach ul otashporani,
Olloh-Olloh, barq ila o'ynaydurur xoshok ishq.

Ishq vodiysig'a kirgan, yonki andin har quyun
Kim, chiqar sargashtayedurkim qilibdur xok ishq.

Ey Navoiy, oshiqekim, sen kebi istar farog',
Gar erur majnunki, ul qilmaydurur idrok ishq.

* * *

Chiqsa jonim, ayb qilma, jismi bemoring'a boq,
Kuysa jonim, hayrat etma, nolayi zoring'a boq.

Hajr dashtining guli gar lola bo'lsa, sayli qon,
Qilmag'il, ey gul, taajjub chashmi xunborimg'a boq.

Eyki, ko'rmaysen quruq shoxe bezalغان gul bila,
Hajr toshidin sarosar jismi afgoring'a boq.

Zulfin ochti ul sanam, ey shayx, bovar qilmasang
Kim, asiri kufrmen but birla zunnoring'a boq.

Yer bila teng qildi xoki tan uyin ashkim suyi,
Ishq saylidin yiqilg'an eski devoring'a boq.

Qilmasang tavbamni sindurg'anni bovar, ey faqih,
Xirqayi chokimni ko'r, oshufta dastoring'a boq.

Bosh ko'tarmay maydin ektim jurm tuxmi barcha umr,
Ey Navoiy, umr etib zoyi', sar-u korimg'a boq.

* * *

Demangiz ahbobkim, qilmasmusen bas yig'lamoq
Kim, manga tengri nasib etnish tuganmas yig'lamoq.

Asray olmon o'zni, ashkim tutti dasht-u tog'ni,
Nechakim Farhodu Majnun dedilar, bas yig'lamoq.

Mastu oshiqmen dag'i ko'nglumda ayrilg'an kishim,
Ey musulmonlar, ne tong men zori bekas yig'lamoq.

Tong emas jismim oqizg'uncha ko'zum gar to'kti ashk,
Ne ajab abri bahoriy oqqucha xas yig'lamoq.

Tiyra hajring shomida gar jon talashman tongg'acha,
Boshima sham-u surohiy nedurur bas yig'lamoq.

Dahr bog'idin vafosizlig' agar fahm etmadi,
Nega shabnam ashkidin fan qildi nargis yig'lamoq?!

Ey Navoiy, toqini men dag'i ashkimdin yiqay,
Chun manga qism etti bu charxi muqavvas yig'lamoq.

* * *

Ey, deb sifatingda ahli idrok:
“Lav loka lamo xalaqtul-aflok”.

Aflok nechukki, xoki rohing,
Ul yo'ldaki, ojiz o'ldi idrok.

Desam aflok erur tufayling
Basdur guvohim hadisi “Lav lok”.

Tubiy bila shoxi Sidra keldi
Qadring chamanida iki xoshok.

Kim tutsa shafo'ating umidi,
Bebokligidin anga ne bok.

Chun shomi uruj qaytting bot,
Subh etti yoqani g'ussadin chok.

Vasfingda ne aytqay Navoiy,
Juz ajz ila uzri "Mo 'arafnok".

* * *

Turfa ruxsoringki, husn ichra erur gulzordek,
Turfaroq budurki, gulzor ermas ul ruxsordek.

Sarvnozim boshida turna parin ko'rkim, erur
Shamning boshida kul bo'lg'an parishon tordek.

Bir tun ul oy hajridin kuydum, ulus ko'rdi meni
Tonglasi bir yil takassur tortqan bemordek.

Toshlarkim urdi ul sho'x, ipga bog'lab osmisham
Bo'ynuma ko'nglum g'ami taskiniga tumordek.

Za'fdin ko'yida qo'y dum boshim ostig'a kesak,
Soya ham gar istasam yo'qtur buzug' devordek.

Ul quyosh mast o'ldi, go'yokim qilib egri xirom
Yuz jaf o'jonim'ga aylar charxi kajraftordek.

Telba ko'nglungni, Navoiy, zabt aylay olmading,
Emdi chek andin ilig har sori borsa bordeg.

* * *

Kimki oshiq bo'lsa, zor-u xastahol o'lmoq kerak,
Rashkdin olam eliga badxayol o'lmoq kerak.

Vasl topmog'lig'ki ishq ahlig'a amredur mahol,
Kecha-vu kunduz ishi fikri muhol o'lmoq kerak.

Shavq aro gah mo'yadin bo'lmoq kerak, andoqki mo'y
Hajr aro gah noladin andoqki nol o'lmoq kerak.

Vasl mumkin yo‘q, vale hijronda har dam yuz balo
Mundoq ofat mubtalosi moh-u sol o‘lmoq kerak.

Ishq ko‘yida zuloli vasl ichmaydur kishi,
Dayr sari tolibi jomi zulol o‘lmoq kerak.

Zulm ko‘rkim charx etib ikki sipahni kiynavar,
Mo‘rlar xayli aroda poymol o‘lmoq kerak.

Ey Navoiy, istasang maxlas kuduratdin sanga
Xonaqahdin dayr sari intiqol o‘lmoq kerak.

* * *

Ko‘kragimdur subhning pirohanidin chokrok,
Kirpikim shabnam to‘kulgan sabzadin namnokrok.

Bu ko‘ngul g‘amnokidin to shodmon ko‘rdum seni,
Istaram har damki, bo‘lg‘ay xotirim g‘amnokrok.

Layli andin qo‘ydi Majnun ko‘nglida raxti g‘amin
Kim, yo‘q erdi manzil ul vodiya andin pokrok.

Uyla mujgon xanjarig‘a yopishibdur durri ashk
Kim, magar andin yatime yo‘qturur bebokrok.

Lablaringdan jon olurda barcha el quldur sanga,
Jon berurda bir qulung yo‘q bandadin cholokrok.

Odamiliq tufrog‘in bersa fano yeliga charx,
Ohkim, yo‘qtur kishi ahli vafodin xokrok.

Necha o‘qlasang Navoiy ko‘ngli zaxminroq bo‘lur,
Ko‘rma duk zaxmeki tekkan soyi bo‘lg‘ay chokrok.

* * *

Qoradur xol-u, xatt-u, ko'z-u qoshing,
Magar borini kuydurmish quyoshing.

Yoshim torin uzattingkim, sening ham
Uzalg'ay aysh ila, yo Rabki, yoshing.

Boshing'a toshlar yog'durmakim, bor
Murassa' tojdin ozurda boshing.

Xaroshida ko'nguldin chiqting, ey oh
Ki, el ko'nglin xarosh etti xaroshing.

Nechuk sen xulfi ichra, ey ko'ngulkim,
O'tar bas tiyralik birla maoshing.

Palosi huznu men, ey atlasi charx,
Manga loyiq emas volo qumoshing.

Navoiy foniy o'ldi, ey g'am-u dard,
Aning raxtin fano ko'yiga toshing.

* * *

Ishqim ortar xatti zohir bo'lg'ali jononaning,
Sham dudi shu'lasin afzun qilur parvonaning.

Har dam ashkim kelturur yuz ta'n majnun ko'ngluma,
Qismi yoshlardin hamesha tosh erur devonaning.

Orazingning naqshidin butxonadur ko'nglum uyi,
Ishq bo'lmish barhaman ichinda ul butxonaning.

Shomi hajrim sharhi elni bexud etsa ne ajab
Uyqu kelturmakdurur xosiyiyati afsonaning.

Sudurur bag'rimki, paykoni ko'nguldin chekti bosh
Nam havoda sabza chiqqandek uchidin donaning.

Yiqmadi ko'k gunbadin yog'ib havodis yomg'uri
Kim, suvar erkin chiqib tomini bu koshonaning.

O'qlaring chok ettilar har yon Navoiy ko'nglini,
Yo'llar etgandek yog'in devorini vayronaning.

* * *

G'am toshin jismimda paykoning bila band aylading,
Ul samarni bu yig'ochqa bargpayvand aylading.

Chun shakar shirinlik izhor etti la'ling ollida,
Demayin, qilding tabassumkim, shakarxand aylading.

Elga ishrat bodasi tuttung yoyib xoni visol,
Vahki, bizni qon yutub, g'am yerga xursand aylading.

Istamas bo'lsang meni, bulbul kebi shaydo, nedin
Yuzni gulgun boda birla gulga monand aylading.

Qilding ul yuz jannatidin ayru bu ko'z mardumin
Odam-u har sari yoshin anga farzand aylading.

Dahr bog'ining gulida yo'qturur bo'yi vafo,
O'zni, ey bulbul, agar parkand-parkand aylading.

Ey pariy, debsen Navoiy bor emish Majnun kebi,
Bir yo'li ul telbani qaydin xiradmand aylading.

* * *

Ey ko'ngul, yer-ko'k asosin asr-u bebunyod bil,
Ul kesakni suda ko'r, bu safhani barbod bil.

Jism uyi chunkim erur foniy, tafovut yo'q ani
Gar fano saylobidin vayron-u gar obod bil.

To'rt unsur qaydidin to chiqmag'aysen, naf emas
Osmoniy to'rt Daftarni tutaykim, yod bil.

Eyki debsen, haqni ne ta'rif-u vasf ila bilay,
Vasfdin mustag'ni-yu ta'rifdin ozod bil.

Tengri zikrikim, maloyikka g'izoyi ruh erur,
Bu g'izoni haq yo'lig'a kirgan elga zod bil.

Gar habibim qilsa izhori kalom, ey piri dayr,
Isoyi Maryamni ul dam gungi modarzod bil.

Mantiqi ishq ichra oshiqni tasavvur ayla nav',
Fard bo'lg'anlarni bu yo'lda anga afrod bil.

El oyog'ig'a tushardin boshqa chiqmoq rasmini
May kuhanpiridin ushbu dayr aro irshod bil.

Ey suluk ahli, qachon maqsud topqumdur desang,
Mosivallohn fano ko'rgan kunin miy'od bil.

Eyki debsenkim, bilay tavid sirridin xabar,
Shar'din nekim tajovuz ayladi ilhod bil.

Do'st vaslin topmag'an dunyovu uqbodin kechib,
Ushbu dardingg'a Navoiy holin istishhod bil.

* * *

Hajr o'tig'a istasang yoqilmag'aysen, ey ko'ngul,
Yordin zinhorkim, ayrilmag'aysen, ey ko'ngul.

Vah, ne toli'durki topmay umre istab yorni,
Chun seni yor istagay topilmag'aysen, en ko'ngul.

Buki qon bo'ldung desangkim, oshkoro bo'lmasun
Mayl etib yoshlar sari qotilmag'aysen, ey ko'ngul.

Desalar: Laylomu ortuq husn aro yo ul pariy?
Garchi Majnunsen kerak yong'ilmag'aysen, ey ko'ngul.

Qildi chun soqiy labi yetkan qadah hushungni mahv.
To abad zinhorkim, oyilmag'aysen, ey ko'ngul.

G'unchasen g'amdin, vale soqiy bahori orazin
Ochsa bilmankim, nedin ochilmag'aysen, ey ko'ngul.

Davlati boqiy Navoiydek erur topmoq muhol,
To tamom o'zlukni foniq qilmag'aysen, ey ko'ngul.

* * *

Men jahondin kechtim-u kechmas mening jonimdin el,
Men ilig jondin yudum, chekmas ilig qonimdin el.

To'sh-to'shumdin baski rasvolig' o'ti lov-lov yonar,
Har taraf yo'ldin chiqarlar o'tsalar yonimdin el.

Baxtim uyqusig'a go'yokim surudedur hazin,
Ko'yida bukim uyumas har tun afg'onimdin el.

Tanimaslar bir-birin yog'qan mazallat gardidini,
So'rg'ali holim kirib chiqquncha vayronimdin el.

Menda tumori junundek pech, vahkim, bexabar,
Har taraf ko'nglumda qonlig' dog'i pinhonimdin el.

Istaram, ey Xizr, kelgaymen qilib jon birla tavf,
Ka'bayi ko'yin xabar topquncha borg'animdin el.

Ey Navoiy, qilmag'aylar ayb agar devonamen,
Ul pariy vasfin o'qug'an soyi devonimdin el.

* * *

Qaro ko'zum, kel-u mardumlug' emdi fan qilg'il,
Ko'zum qarosida mardum kibi vatan qilg'il.

Yuzung guliga ko'ngul ravzasin yasa gulshan,
Qading niholig'a jon gulshanin chaman qilg'il.

Takovaringg'a bag'ir qonidin xino bog'la,
Itingga g'amzada jon rishtasin rasan qilg'il.

Firoq tog'ida topilsa tufrog'im, ey charx,
Xamir etib, yana ul tog'da ko'hkan qilg'il.

Yuzung visolig'a yetsun, desang, ko'ngullarni,
Sochingni boshtin-ayog' chin ila shikan qilg'il.

Xazon sipohig'a, ey bog'bon, emas moni',
Bu bog' tomida gar ignadin tikan qilg'il.

Yuzida terni ko'rub o'lsam, ey rafiq, meni
Gulob ila yuv-u gul bargidin kafan qilg'il.

Navoiy anjumani shavqi jon aro tuzsang,
Aning boshog'lig' o'qin sham'i anjuman qilg'il.

* * *

Xil'atin to aylamish jonon qizil, sorig', yashil,
Shu'lai ohim chiqar har yon qizil, sorig', yashil.

Gulshan ettim ishq sahrosin samumi ohdin,
Kim, esar ul dasht aro har yon qizil, sorig‘, yashil.

Shishadek ko‘nglumdadur gulzori husnung yodidin,
Tobdonning aksidek alvon qizil, sorig‘, yashil.

Oraz-u xoling bila xatting xayolidin erur
Ko‘zlarimning oldida davron qizil, sorig‘, yashil.

La‘lgun may tutqil oltun jom birla sabzada
Kim, bulardin yaxshi yo‘q imkon qizil, sorig‘, yashil.

Faqr aro beranglik dushvor erur behad, valek
Xirqada tikmak erur oson qizil, sorig‘, yashil.

Ey Navoiy, oltin-u, shingarf-u zangor istama,
Bo‘ldi nazming rangidin devon qizil, sorig‘, yashil.

* * *

Yordin kelmish manga bir turfa maktub, ey ko‘ngul
Kim, erur har satri, bal har lafzi marg‘ub, ey ko‘ngul.

Lafz yo‘q, har harfi jon hirzi, dag‘i har nuqtasi
Mardumak yanglig‘ biaynih ko‘zga matlub, ey ko‘ngul.

Ayladim tumor agar tumor etar daf‘i junun
Bu meni qilmish junun ilgida mag‘lub, ey ko‘ngul.

Safhada ermas muhabbat sharhikim kelmish kiyib,
Hullayi kofurgun bir turfa mahbub, ey ko‘ngul.

Asr-u ko‘p takror etardin ul pariyvash nomasin,
Bo‘lmisham el ichra majnunluqqa mansub, ey ko‘ngul.

G'ayrdin safhangni qilg'il pok, ya'ni aylama
Xotiring lavhini har xat birla ma'yub, ey ko'ngul.

G'amdin ozod o'ldi xattidin Navoiy, bermasa
Begiga qulluqqa xat, bo'lg'aymu mahsub, ey ko'ngul.

* * *

Yo Rab, ul oy husnin el fahmig'a nomafhum qil,
Buyla mavjud etmasang, avval meni ma'dum qil.

Barcha yuzdin uylakim ko'zumni mahrum aylading,
Barcha ko'zni ul pariyyash yuzidin mahrum qil.

Bo'lsa ishqimda qusure ko'nglini mendin sovut,
Ishqim ar pok o'lsa, toshdek ko'nglin aning mum qil.

Qilsa zulm ul zolim elni qilmag'il, yo Rab, zabun,
Chun tazallumdur ishim doim meni mazlum qil.

To ko'zum qutlug' yuzidin o'zga sari tushmasun,
Har ne ko'z ko'rgay mening baxting'a ani shum qil.

To tirikmen ishq harfidur ichimda, ey rafiq,
O'lsam oni-o'q mazorim toshida marqum qil.

Demakim, bormu ekin mehrim Navoiy ko'nglida,
Anda sensen, bir taammul aylabon ma'lum qil.

* * *

Yo'qturur olamda ahli ishqdek bechora el,
Hajr zulmi birla xonumonidin ovora el.

Ishq saylobi jafosi birla hijron tiyg'idin
Xotiri vayron jamoat, ko'ngli yuz ming pora el.

Chiqsang uydin telba bo'lmoq olam ahli ne ajab
Ko'rmamish hargiz chu sendek bir pari ruxsora el.

Anglakim, ovora bo'lg'anlardur ul oy ishqidin
Hajr sahrosida ko'rsang tog'-u vodiya ora el.

O'rtab, ey hijron, meni dudumni qil ko'yida miyg',
To ul oy husnig'a aylay olmag'ay nazzora el.

Chun qazo tag'yir topmas komi ozlig'din, gila
Mahz nohamvorlig'dur aylamak hamvora el.

Ey Navoiy fitna yog'dursa ul oy ishq ahlig'a,
Osmondin harnekim kelsa ne qilg'ay chora el?

* * *

Gulshaningdin yeldek, ey ra'no nihol,
Men yomon bordim, vale sen yaxshi qol.

Men-men-u, bekaslig-u ayyomi hajr,
Sen bo'l-u, ahbob-u davroni visol.

So'rma holimning sabodin gah-gahi,
Ko'nglunga o'turmasun gardi malol

Gar buzuq ko'nglumni mardud aylading,
Bok emastur o'zgalarning ko'nglin ol.

Sig'mayin ko'yungda gar qovdung meni,
Asru keng sahrodurur dashti xayol.

Olam ahli vafo mavjud emas,
Har nekim yo'qtur, erur topmaq muhol.

Ey Navoiy, xushturur ozodaliq,
Qayd aro hushluqqa yo'qtur ehtimol.

* * *

Bo'lmish andoq munqati' ahli zamondin ulfatim
Kim, o'zum birla chiqishmas ham zamone subbatim.

Ey xush ulkim, tutmish erdi vahsh ila sahroda uns,
Muhish ahvole mangakim, bor o'zumdin vahshatim.

Istaram qochmoq adam vodiysidinkim, kirgali
Vomiq-u, Farhod-u, Majnun bas, g'uluvdur xilvatim.

To'lg'anurmen o'zlugumdin chiqq'ali bukim erur,
Dard vodiysida sargardon quyundek hay'atim.

Ey ajal, tan xirqasin kuydurki, bo'lmish bas og'ir,
Bu malomat o'qlari birla tikilgan kisvatim.

Ey falak, anjum ushoq toshin yig'ib boshingg'a ur,
Chun fano mayxonasi xishtidin o'ldi turbatim.

Yetti ko'kni ko'k varaqlardek sovurg'ay har taraf,
Toqi minoyiy aro chirmalsa ohi hasratim.

Qo'y dur-u feruza bahsinkingim, nujum-u charxni
Nilufar bargi uza shabnamcha ko'rmas himmatim.

La'ldek boshim osilsun g'arqai xunob o'lub,
La'l tikkan saltanat tojig'a bo'lsa rag'batim.

Turfa ko'rkim, xalq komi birla umrum bo'ldi sarf,
Turfarog' bukim birovga yoqmadi bir xidmatim.

Ey Navoiy, ikki olamdin kechib toptim visol,
Bu iki butxonadin ermish bu yo'lda ofatim.

* * *

Ul pariy nazzorasig'a, vahki, yo'qtur toqatim
Kim, qachon qilsam nazar, devona aylar hayratim.

Bas, ne nav' aylay tamannokim, visoli sham'idin
Hajr shomi gah-gahe bo'lg'ay munavvar suhbatim.

Suhbatida bor ham topsam bu toli' qaydakim,
Bir nafas mahramlari silkida bo'lg'ay xidmatim.

Xidmatig'a mahram o'lsam ham qachon imkoni bor
Kim, degay bir lahzaye bo'lg'il harifi xilvatim.

Bo'lsa ham xilvat muyassar, vahki, hargiz yo'qturur
Poybo'si davlatin zohir qilurg'a jur'atim.

Gar oyoq sunsa ko'zumga ham ko'ngul ne voykim,
Ul zamon ko'z rashkidin kuydurgusidur g'ayratim.

Vasl umidin qo'y Navoiykim, xayoledur muhol,
Bu muhol ummid ila har lahza berma zahmatim.

* * *

Bahor bo'ldi-yu gul mayli qilmadi ko'nglum,
Ochildi g'uncha-vu, lekin ochilmadi ko'nglum.

Yuzung xayoli ila vola erdim andoqkim,
Bahor bo'ldi-yu gul mayli qilmadi ko'nglum.

Gum o'ldi bog'da og'zing xayolidin, yuz vah
Ki, g'unchalar ora istab, topilmadi ko'nglum.

Ko'zumda jilva qilib, ko'nglum olmoq istadi gul,
Iting izicha ani ko'zga ilmadi ko'nglum.

Yuzung nazarasida mast-u mahv edi, ya'ni
Ki, gul chog'ida zamone oyilmadi ko'nglum.

Zamona gulbunida g'unchadekdur el ko'ngli,
Alarg'a shukrki bore qotilmadi ko'nglum.

Navoiy g'uncha tilab, ko'nglum og'zin etti havas.
Agarchi topmadi, lekin yongilmadi ko'nglum.

* * *

Ishq ila bo'ldum masal, savdo bila afsona ham,
Shukrlillohkim, yana oshiqmen-u devona ham.

To unutdi oshnolig' rasmin ul begonavash,
Oshno yig'lar mening holim ko'rub, begona ham.

G'am tuni mendurmen oh-u ashkdin shamim o'chub,
Boshima yemrulgali turmish buzug' koshona ham.

Elga mehring bor, buzuq ko'nglumga ham bir zarra boq
Kim, quyoshning tobidin mahrum emas vayrona ham.

Ey malohat sham'i har soat meni kuydurmakim,
Ko'p yorumas sham' agarchi o'rtanur parvona ham.

Yo'q, bu dayr ichra berur jomi ajal ta'mini may
Kim, erur paymona to'lmoqdin nishon paymona ham.

Ey Navoiy, gar desang, ul turfa qushni sayd etay,
Rishtayi jismingni dom et, ko'z yoshingni dona ham.

* * *

Ey pari, rahm etki, ko'nglum zor erur, bechora ham,
Ishq-u savdo dashtida majnun erur, ovora ham.

Tandag'i paykonlar-u ashkim yorutmas uynikim,
Dudi ohimdin qorarmish sobit-u sayyora ham.

Zaxmi ko'p bag'rimni tikmak mumkin ermas, ey rafiq
Kim, erur yuz pora-yu majruh erur har pora ham.

Vasli iqboli-yu men, hayhotkim, ruxsorini
Toqatim yo'qtur yiroqtin qilg'ali nazzora ham.

O'yla suv qildi balo ko'hsorini ohim o'ti
Kim, olib ko'ksungga urg'uncha topilmas xora ham.

Charx makr-u fitnasidin g'ofil o'lmang zinhor,
Chunki bu shohid base fatton erur, makkora ham.

Telbarab ittim Navoiydek junun sahosida,
Qilmadi yodimni hargiz bir pari ruxsora ham.

* * *

Har kishi yor ollida der chinni ham, yolg'onni ham,
Vahki, ul bovar qilur voqi'ni ham, bo'htonni ham.

Jong'a yettim muxtalif ashobidin, ul dilrabo,
Uylakim ko'nglumni oldi, kosh olsa jonni ham.

Muddailar buyla hamroz o'lsalar yor ollida,
O'zga tutmoq farzdur o'lmakni, bal hijronni ham.

So'z dey olurlar gah-u begah, mahal-u bemahal,
Bas mahaldur, tark qilsam mulk-u xonumonni ham.

Chunki bag'rim qonini ko'z yo'lidin oqizdilar,
Dam-badamdurkim, surubturlar sarosar qonni ham.

Ey ko'ngul, dahr ahlig'a yo'q va'da-yu paymon durust,
Necha kuygung sen dog'i, uz va'da, buz paymonni ham.

Hoshalillohkim, Navoiy aylagay tarki vafo,
Bevafo kofirlar olsa jonni ham, iymonni ham.

* * *

Kecha ul mahvashni yod aylab farovon yig'ladim,
Mehrim oshti subhdek har nechakim qon yig'ladim.

Sham avval oqshom-o'q kuydi fig'onim o'tidin
Kim, men o't sochqon bulutdek tortib afg'on yig'ladim,

Tun qorong'u, kulba xilvat, hajrdin ko'nglum to'la,
Tosh urub ko'ksunga to bor erdi imkon yig'ladim.

Yor hajridin kishiga ayta olmas g'ussani,
Ko'nglum etti sharh-u men mahjur-u pajmon yig'ladim.

Charx ham to'kti quyoshning hajridin kavkab, vale
Yig'lamoq ul erdikim, men zor giryon yig'ladim.

Subhdek xurshid vaslidin agar kulsam ne tong
Menki, subhi vasl uchun ko'p shomi hijron yig'ladim.

Ey Navoiy, tosh eshitsa navha qilg'ay oshkor,
Yo'q ajab, gar bir tun o'z holimg'a pinhon yig'ladim.

* * *

Qon yutub umre jahon ahlida bir yor istadim,
Lekin ul kamrak topildi, garchi bisyor istadim.

Kimgakim jonim fido aylab, sog'indim, yor erur,
Ermas erdi yorlig'da chun vafodor istadim.

Bilmadim olam elida yo'qturur mutlaq vafo,
Vahki, umri ulcha yo'qtur sog'inib bor istadim.

Ulki topilmas bashar jinsida, vah, g'aflat ko'rung
Kim, pari xaylida men devonai zor istadim.

Sirri ishqimni, ko'ngul, ko'z birla fosh etmak ne tong
Qalbi tardomanni chun men sohib asror istadim.

Shayx birla xonaqahdin chun yorug'luq topmadim,
Dayr piri xizmatig'a ko'yi xammor istadim.

Ey Navoiy, chun rafiqe topmadim, bu g'ussadin,
O'zni bekaslik balosig'a giriftor istadim.

* * *

Vasl bargin uzki, men hijron gulin bo'y etmisham,
Mehr tarkin tutki, men mehnat bila xo'y etmisham.

Naxli qaddingg'aki berdim ko'z yoshidin parvarish,
Emdi bosh tortarki, yoshdin yuz sari jo'y etmisham.

Har sari javlon qilib yetkach manga, chekting inon,
Bu ekin jurmumki, yo'lungda boshim go'y etmisham.

Noma ichra chirmashibon sanga yetkaymenmu deb,
Orazim kahbarg-u jismim rishtasin mo'y etmisham.

May bo'lub ashkim, g'izo bag'rim, surud afg'onlarim,
Keling ahli ishqkim, g'am xaylig'a to'y etmisham.

Shayx boqiy bo'lsun-u zarq ichra tinmaslig'ki, men
Tinmisham, tokim fano dayri sari ro'y etmisham.

Topmadim gulchehralardin shammaye bo'yi vafo,
Ey Navoiy, nechakim yeldek tak-u po'y etmisham.

* * *

Mehr ko'p ko'rguzdum, ammo mehribone topmadim,
Jon base qildim fido, oromi jone topmadim.

G'am bila jonimg'a yettim g'amgusore ko'rmadim,
Hajr ila dilxasta bo'ldum, dilsitone topmadim.

Ishq aro yuz ming malomat o'qig'a bo'ldum nishon,
Bir kamon abruda tuzlukdin nishone topmadim.

Ko'nglum ichra sarv o'qdur, g'uncha paykon, gul tikan
Dahr bog'i ichra mundoq gulsitone topmadim.

Husn mulki ichra sendek shohi zolim ko'rmadim,
Ishq ko'yida o'zumdek notavone topmadim.

Ko'p o'qudum Vomiq-u, Farhod-u Majnun qissasin,
O'z ishimdin bul'ajabroq dostone topmadim.

Ul amon ichinda bo'lsun, ey Navoiy, garchi men
Bir zamon ishqida mehnatdin amone topmadim.

* * *

La'ling g'amidin diydayi giryon bila bordim,
Ko'rmay seni yuz nola-vu afg'on bila bordim.

Vaslingg'a yetay dedim-u hajringg'a yo'luqtum,
Ummid ila keldim, vale armon bila bordim.

Vaslingg'a shitob aylab o'kush g'am bila yondim,
O'qdek kelibon bir necha paykon bila bordim.

Olamg'a vido' ettim o'shul yuz havasidin,
Yuz shukrki, oxir dami iymon bila bordim.

Umre tilab ish sirrini ketmak kerak oxir
Kim, shammaye andin meni hayron bila bordim.

Olamg'a vido' ettim, och ul yuzni damekim,
Zodi abad eltay chu bu borg'an bila bordim.

Dedimki Navoiydek o'lay mehring ilan-o'q,
Yuz shukrki, ul va'da-vu paymon bila bordim.

* * *

Hajr ila ko'rma ravo jonimg'a bepoyon o'lum,
Tiyg' surkim, xushturur oz og'rig'u oson o'lum.

Jon berib istarmen o'lmakni, o'lum xo'broqki, jon,
Jonim o'lmakdur chu istaydur manga jonon o'lum.

Xalq dushvor o'lmagim hayronidurlar, turfa ko'r
Kim, erur dushvor hajrim ollida hayron o'lum.

Hajr qolmas yoshurun oh-u fig'on chek, ey ko'ngul
Kim, yashurmoq birla hargiz qolmadi pinhon o'lum.

Dardi hijron sa'bu yetmas sharbati vasl, ey tabib,
Go'yyokim ushbu dardimg'a erur darmon o'lum.

Foniy o'lmay qilg'an izhori fano, bilkim, erur
Ul gadokim rizq uchun zohir qilur yolg'on o'lum.

Ey Navoiy, jahl ila o'lmak qatiq ishdur, vale
Chun kamoli ma'rifat kasb o'ldi, ne nuqson o'lum.

* * *

Ul quyosh vaslida o'zni rashkdin gum aylaram,
Soyadin yonimda tebrangach tavahhum aylaram.

Ul pari ko'nglumdadurkim, so'zlashurmen demakim,
Telbalikdin o'z-o'zum birla takallum aylaram.

Shomi hajrim tongsiz o'lmish ne ajabkim, ajzdin
Shomdek yig'lamsinib, tongdek tabassum aylaram.

Qatl hukmi aylasa o'lturtubon ushshoqni
Ishq aro, chunkim men akmalmen, taqaddum aylaram.

Elga rahm etman, uqubatlar bila qatl aylasang,
O'z-o'zumga mahzi hirmondin tarahhum aylaram.

Poklik da'bi gar ermastur suluk ichra, ne sud,
Bahru barda gar tahorat, gar tayammum aylaram.

Ey Navoiy, to muqarrar qildim ohangi Hijoz,
Gah Iroq-u, gah Ajam sari tarannum aylaram.

* * *

Sendin ayru to asiri dardi hijron qolmisham,
Buki o'lmay qolmisham, holimg'a hayron qolmisham.

Xonumonimni g'aming toroji barbod ayladi,
Xonumon borib aloxonu alomon qolmisham.

Ishq dashtining samumi hullasin aylay panoh,
Xayli g'am yag'mosidin mundoqki uryon qolmisham.

Dard-u g'amdin yoshuna olman kamoli za'fdin,
Xurdabinlarning ko'zidin garchi pinhon qolmisham,

Dashtdin Farhod-u Majnunni yig'ib mushfiqlari,
Men g'arib ul nav'kim, g'uli biyobon qolmisham.

Vasl davri jomidin ahbob sarmast o'ldilar,
Dayr aro tek bir man-o'q maxmuri davron qolmisham.

Ey Navoiy, ucti bulbullar xazonda bog'din,
Men qanotsiz qush masallik aylab afg'on qolmisham.

* * *

Ne ul quloqqa yetar, arzi hol ado qilsam,
Ne ul ko'ngulga yoqar, naqdi jon fido qilsam.

Ko'ngul shikofig'a ul ko'y tufrog'i qanikim,
Bu xushk doru ila zaxmima davo qilsam.

Kerak quyosh dirami tanga bo'lsa bay'ona.
Chu Yusufumni iki dahrg'a baho qilsam.

Fig'onki, ishq chekar bog'lab ani bo'ynumg'a
Nechaki zuhd-u vara' pardasin rido qilsam.

Ko'zumga dahrni har lahza tiyraroq aylar,
Savodi xolingga har necha ko'z qaro qilsam.

Ishim chu savmaa shayxi bila tuzalmadi, kosh
Ki, emdi maykada pirig'a iltijo qilsam.

Navoiyo, chu sabo hamnafasdur ul gulga
Ne bo'ldi, sarsari ohimni gar sabo qilsam.

* * *

Istaram yuz manzil o'tkaymen Adam sahrosidin,
To zamone ting'amen olam eli g'avg'osidin.

Umr naqdin sarf etay dermen fano bozorida,
To qutulg'ay xotirim sud-u ziyon savdosidin.

Xushturur vayronaye taskin uchun, lekin yiroq
Yuz ming yilliq yo'l falakning gunbadi miynosidin.

Chiqmayin bu dayrdin mumkin emas bo'lmoq xalos
Har kecha yuz ming buti siymin badan yag'mosidin.

Har so'ngak yonimda qasdi umr etar, vah, xo'shaye
Bormu imkonkim, qutulg'ay muncha mehnat dosidin.

Za'faroniy yuzda gulgun ashk to'kmak ne osig',
Ishva ko'rgan dahr bog'ining guli ra'nosidin.

G'arqa el dafni uchun sardobayedur har hubob,
Ishq vodiysinda ashkim saylining daryosidin.

Ishvagarlar dog'idin jon pardasin ko'r, ohkim,
Bu harir eskirdi zolim shohlar tamg'osidin.

Ey Navoiy, dahr bog'idin qutulmoq istakim,
Bulbul uchqan yaxshiroq zog'-u zag'an ma'vosidin.

* * *

Ulki har tun uyg'anib, yonida ko'rmas hamdamin,
Yo'q ajab, gar soyani hamdam qilib, aytur g'amin.

Qo'ynida af'iy, ne mumkin ko'zga uyqu kirmagi
Ulki har tun yod etar bir zulfning pech-u xamin.

Takya ne imkon tushub bistar aro yuz ming tikan,
Ulki bir mujgon xayoli tiyra qilmish olamin.

Kecha afg'on qilmasam tong yo'q, birovkim ko'ngliga
Hajr o'qi tevruldi, mushkildur qatiq urmoq damin.

Ne yorug' bo'lg'ay hayoti sham'i ulkim, ishq anga
G'am shabistoni aro yog'durdi hijron shabnamin.

Zaxminga sep, ey ko'ngul, navmidlig' tufrog'ikim,
Topmadi ko'k huqqasida kimsa vuslat marhamin.

Charx anjum ashkini sochib, nedin kiymish qora,
Hajr shomi tutmag'an bo'lsa Navoiy motamin?

* * *

Subh yetkurdi sabo gulbargi xandon mujdasin,
Yo ko'ngul topti Masih anfosidin jon mujdasin.

Yo falak berdi yig'i ko'r aylagan Ya'qubning
Ko'zlari ochilmoq uchun Mohi Kan'on mujdasin.

Ne guli xandon, ne Isodur, ne Yusuf mujdasi,
Topti bir mahjur o'lar holatda jonon mujdasin.

G'uncha erdim g'am yelidin to'ng'a sig'man g'unchadek,
To sabo yetkurdi ul sarvi xiromon mujdasin.

Hajr aro, ey payk, agar sen noma yetkursang ne tong,
Tong yeli har kun berur xurshidi tobon mujdasin.

Naqdi jon berdim, musulmonlar, uyatlig'men hanuz
To eshittim paykdin ul nomusulmon mujdasin.

Ey Navoiy, shomi hijron yig'larim daf' o'ldikim,
Subh yetkurdi sabo gulbargi xandon mujdasin.

* * *

Yuz balo hijron topar har dam bu mahzun jon uchun,
Tengri go'yokim yaratmishtur meni hijron uchun.

Hajr uyida man'i ashkinga malomat toshlari
Farsh erur, go'yo yiqilg'ur kulbayi vayron uchun.

Qomating hajrinda ko'nglum so'rg'uchi nosih tili,
Nishtaredurkim, yorar o'q zaxmini paykon uchun.

Hajr aro holimni yozdim yod tut, ey navhagar
Kim, base loyiqdurursen soz etar doston uchun.

Ishq g'am bazmida egri qaddima jon rishtasin
Tor etib, soz ayladi ko'nglum chekar afg'on uchun.

Ajdaho og'zi bil o'tlug'kim, ochiptur qasdinga
Munchakim volihsen, ey bulbul, guli xandon uchun.

Chun Navoiy nomayi shavqin yetursang, ey Rasul,
Tengri haqqi, ruq'aye bu zori sargardon uchun.

* * *

Vaslingg'a yetibon sog'inurmen xayol ekin,
Holimni anglaman, manga, yo Rab, ne hol ekin.

Ushshoq ashkidin su ichib bar jafu berur,
Yo rabki, qomating ne ajoyib nihol ekin.

Zulfungda xol "jim" arosindag'i nuqtadek,
Yuzungda zulf vard yonindag'i "dol" ekin.

Har nechakim kuyarmen, aning zarra mehri yo‘q,
Oyoki, tole‘im kuni koni zavol ekin.

Dersenki: seni qaysi pariy telba aylamish?
Ey bag‘ri tosh, bilib yana bu ne savol ekin.

Zanburning evi kebi ko‘nglum teshuk-teshuk,
La‘ling xayoli har teshuk ichinda bol ekin.

Miskin Navoiy jonig‘a ko‘yungda qilma qasd,
Sayd aylamak Haram qushin oxir vubol ekin.

* * *

G‘amingda har kecha, ey gul‘uzor, yig‘larmen,
Saharg‘a tegru chekib intizor yig‘larmen.

Men-u qora kecha, yo‘q nisbatim sanga, ey subh
Ki, sen kularsen-u men shamvor yig‘larmen.

Burung‘i mehr-u vafo, so‘ngg‘i javr-u zulmingni
Birin-birin sog‘inib zor-zor yig‘larmen.

Kularlar el manga beixtiyorkim, har dam
Eshitsam otini beixtiyor yig‘larmen.

Mungaydi ko‘nglum aningdekki, hazl nag‘masidin
Ki, elga kulgu etar oshkor, yig‘larmen.

Kular sipehri daniy iztirobig‘a ko‘nglum,
Vale o‘zumda ko‘rub iztirob yig‘larmen.

Navoiy, ashkim oqizg‘ay g‘amim tunin mundoq
Ki, charxdek kecha tutmay qaror, yig‘larmen.

* * *

Ne tirikmen, ne o'luk, ne sog', ne bemormen,
Ayta olmankim, firoqingdin ne yanglig' zormen.

Nuqtayi og'zing g'amidin tortibon jadvaldek oh,
Ashk saylin oqizib sargashta chun pargormen.

Do'stlar, ko'nglum hadisin demangiz tengri uchun
Kim, men ul devonayi sargashtadin bezormen.

Ko'nglagingdinkim topar jon dam-badam Yusuf isi,
Ey azizim, men ham ul ko'nglak aro bir tormen.

Bir quyosh hajrinda tundek ro'zgorim tiyradur,
Tong emas gar tun kebi motam tutub yig'larmen.

Mayda afyun ezgil, ey mug'kim, bu eski dayr aro,
Telbararmen g'ussadin gar bir nafas hushyormen.

Nevchun el dushnom-u ta'nidin bo'lay oshuftahol,
Ey Navoiy, chun nekim derlar, yuz oncha bormen.

* * *

Yoridin hech kim meningdek zor-u mahjur o'lmasun,
Jumlayi olamda rasvoliqla mashhur o'lmasun.

Men bo'lay ovora to ishqimdin aylab guftugo'y,
Oti aning har kishi og'zig'a mazkur o'lmasun.

Jonima bedod-u zulmin, yo Rab, ul miqdor qil
Kim, aning oshiqlig'i har kimga maqdur o'lmasun.

Men xud o'ldum, lek har oshiqki, bordur pokboz,
Navha tortib motamim tutmoqda ma'zur o'lmasun.

Pand ila ko'nglum uyin qilma imorat, ey rafiq,
Bizni buzdi hargiz ul, yo Rabki, ma'mur o'lmasun.

Kechalar ul gul chekar ermish qadah, ey tong yeli,
Voqif o'l holimni aytur chog'da maxmur o'lmasun.

Yor vaslig'a quvondim, qovdi ko'yidin meni,
Ey Navoiy, hech kishi davlatqa mag'zur o'lmasun.

* * *

Oshiq o'ldum, necha javr ahli zamondin tortayin,
Ulkim oshubi zamondur, bori ondin tortayin.

Yor ila ag'yor zulmi haddin o'tti, vah, necha
Vasl uchun javr-u jafu yaxshi-yomondin tortayin.

Hajr girdobidadur ko'nglum kamandi vasl ber,
Kim solib oni bu bahri begarondin tortayin.

Sen tana'um gulbunidin uz farog'at g'unchasi,
Men balo paykoni jismi notavondin tortayin.

Borg'ali ko'yiga engimdin chiqar go'yo qanot,
Javridin desam ayoq ul ostondin tortayin.

Mehmonim bo'lsang, ollingda havodis tuhfası,
Nesh tandin-o'q ko'nguldin, nola jondin tortayin.

Ey Navoiy, necha qilg'aylar etakdek poymol,
Men dog'i emdi etak ahli zamondin tortayin.

* * *

Kelki, vaslingdin hazin jonimni xursand aylayin,
Sen jigar pargolasin bag'ring'a payvand aylayin.

Chok etib ko'ksumni mahv aylay seni bag'rim aro,
Necha bu ummid ila ko'nglumni xursand aylayin.

Ko'zda mardum bo'l, ko'ngulda jon yerin tut, vah necha,
Ko'zni mushtoq-u ko'ngulni orzumand aylayin.

Yuz balo soldi ko'ngul boshimg'a one, ey rafiq,
Qo'yki, tishlab-tishlabon, parkand-parkand aylayin.

Ne achig'lanmoqdur andin, ne chuchuk so'z, ey ko'ngul
Xoh achchig' yig'layin, xohiy shakarxand aylayin.

Gulshani vaslin tilar jon, yer quyi, jismi zaif,
Necha qudsiy qushqa mundoq torni band aylayin.

Der Navoiy, Vomiq-u Majnundek o'lg'il, vah, ne nav'
Kuch bila hush ahlig'a o'zumni monand aylayin?!

* * *

Mehr ko'rsa har kishi o'z dilbari zebosidin,
O'rtanur munglug' ko'ngul bemehrim istig'nosidin.

Ey musulmonlar, netib so'rmoq tamannosing qilay,
Menki bir so'kmak tilab topman labi go'yosidin.

Qaddi ra'nosidin elga jilvayi vaslin netay,
Chun menga yo'q juz dur-u bo'lmoq guli ra'nosidin.

Yetkurub elga labi jonbaxshidin quti hayot,
Juz o'lum hukmi menga yo'q la'li ruhafzosidin.

Tong yeli, tund esma ul yonkim, uyumaydur kecha
Itlari faryodi-yu ushshoqining g'avg'osidin.

Qon yutarmen durdi sog'ar shavqidin, ey piri dayr
Sog'are ber, mug'bacha, la'li qadahpaymosidin.

Ey Navoiy, shukr qil zulm etsa ul sultoni husn –
Kim, qayu qul sencha topti tarbiyat Mirzosidin.

* * *

Subhi vaslin elga ko'rgandin parishonmen bugun,
Shomi hajrin ulki nafi ettim, pushaymonmen bugun.

Subhi vasl ul, shomi hijron bu, meni sargashta, vah,
Naylagaymen deb, o'z ahvolimg'a hayronmen bugun.

Qayda bilgaymen visol ahli nishot-u ayshini
Menki, zor-u muhtaloyi dardi hijronmen bugun.

Doyimo mehmonim erdi yor ko'yi itlari,
Jam o'lupturlarki, men borig'a mehmonmen bugun.

Parlar o'rnig'a baliyyat o'qlarining zaxmidur,
Menki parsiz qush kebi hajringda uryonmen bugun.

Soqiyo, bir may bila vahmimni kamroq aylakim,
Shomi hajr osibidin behad harosonmen bugun.

Chun xayoli mehmonimdur Navoiy, ne ajab,
Gar taxayyul shaxsidek ko'zlarga pinhonmen bugun.

* * *

Jamoling shavqidin g'am shomi kuymak ibtilosidin,
Ko'zum sham'i kul aylaptur ayon qonlig' qarosidin.

Firoqingda tugan uzra tugon qo'ydim ne hosilkim,
Manga un bo'lmadi hosil, bu ikki tosh arosidin.

Quyoshni Yusufum bay'ig'a bermak bor esa mumkin,
Degaymen tangai bay'onadur, ermas bahosidin.

Chekay ishqing yukin deb, xasta ko'nglum qon yutub g'am yer,
Ne quvvat kasb eta olg'ay bu sharbat, ul g'izosidin.

Jafosi tirguzur elni-yu men bu ayshdin mahrum,
Musulmonlar bilingkim, o'lgum ul kofir jafosidin.

Erur majnun ko'ngulda yuz girhkim, ne sababdindur
Musalsal qissalar el ichra zulfung mojarosidin.

Xumori hajrdindur tiyra ko'zu ko'nglum, ey soqiy,
Yorutqil ham jamoling sham'idin, ham man safosidin.

Gar o'lsam, dayr piri tong belim zunnor ila mahkam!
Manga tobutpo'sh aylab fano dayri palosidin.

Adam farshida to qo'ydi fano toshi uza boshin,
Navoiy or etar yer nat'i-yu ko'k muttakosidin.

* * *

Yuzungda may guli, yo gul ochilg'an bo'stondur bu,
Gulungda qatra xo'y bo'stondag'i sudin nishondur bu.

Ko'zumda qatra qonlar bog'lag'an ermas hamonokim,
Nazar bog'ida shavqingdin ochilg'an arg'uvondur bu.

Emas vasling tilab uchqan ko'zum atrofida kirpik
Kim, ul daryoyi qushlarg'a qamishdin oshyondur bu.

Ko'nguldin chiqqon ohim aylar afzun xalq savdosin
Ki, shaydolog' diyoridin yetishgan korvondur bu.

Qizil ranglar ko'zurda ko'rgan anglar ashk saylinkim,
Oqarg'a kelgan ul yo'llar bila har sari qondur bu.

Labindin xastadur ko'nglum, dam ochma, ey Masih, o'tkim,
Ilojin yuz seningdekning beganmas notavondur bu.

Quyundek dasht aro ko'rsang meni, ko'p qochmakim, har dam
Boshing'ga evrulur sargashayi bexonumondur bu.

Ko'ngul mayxona romi, xotirim xush may batidinkim,
Munga Ruh-ul-amindur ul, anga dor-ul-amondur bu.

Dema, hijron tuni har dam yetar ul oyg'a faryodim,
Ul oy faryodinga yetmas, Navoiy, ne fig'ondur bu?!

* * *

Yuz-u ko'zungda muayyan kamoli sun'i iloh,
Ne yuzdurur bu, ne ko'z, Lo iloha illalloh.

Jamoling oyina "Va-sh-shams" ko'zgusi nozil,
Ko'zung qarosig'a "Mo zog'a" surmasi hamroh.

Tiling hamisha laduniy ulumig'a notiq,
Dom ko'nglung ilohiy rumuzidin ogho.

Qamar har oy boshi mo'jiznamoy ilgingdin,
Qochib boshini o'g'urlarki, bo'lur iyla dutoh.

Chu sen sipehrdin o'ttung shihob-u halqayi badr
Emaski charx chekar kecha hasratingdin oh.

Sening shafotining ummudi chun erur mumkin,
Gunohkor birovdurki, yo'qtur anga gunoh.

Navoiy gulshanining nargisi nujum o'lg'ay,
Ko'z uchidin anga qilsang hisob vaqti nigoh.

* * *

Otashin gul garchi ziynatdur jahon bo'stonig'a,
Barq erur har yel uchurg'an bargi bulbul jonig'a.

Garchi sham' o'ldi shabiston zebi, ko'rkim, shu'ladin
Til chiqarmishtur susab parvonalarining qonig'a.

Mayki quyg'ay soqiyi gulrux erur hayvon suyi,
Vahki, ofat saylidur ishq ahli xonumonig'a.

Nay yelin Iso dami tutqilki, ul bordur samum
Har nafas ahli muhabbat xotiri vayronig'a.

Bir qadah may ichmadi bu dayr ahli bexumor,
To taharruk bo'ldi bu tosi nigun davronig'a.

Boda beranji xumor ermish fano jomida, lek
Ichmak ani kelmamish har bulhavasning shonig'a.

Hasrat o'lturdi meni, ey mug', ketur jomi fano
Kim, chiday olman bugundin so'ng aning hijronig'a.

Bo'lmayin foniy, muhabbat jomin ichmakdur mahol,
Sabt eting bu nuktani dayri fano ayvonig'a.

Kom topmay kimki hirmon dardig'a bo'lmish asir,
Istasa, hamdard o'lturtung Navoiy yonig'a.

* * *

Kuydi ko'nglumkim, nedin manzil emas jononag'a
Tushti o't ganj orzusidin bizing vayronag'a.

Ul pariý usruk ko'zin istab biyobon tutmisham
Kim, kiyik birla mudom ulfat bo'lur devonag'a.

Keldim-u ko'rdum yuzin qayturmen emdi o'rtanib,
Sham'ni ko'rgan nafas yonmoq kerak parvonag'a.

To manga begona bo'ldung ko'nglum o'ldi shodkim,
Oshnodin ulfating ko'prakdurur begonag'a.

Charxdin yig'larsen, ey ko'z, bilki bo'lmish yetkudek
Sayli ashkingdin xalal bu ertagi g'amxonag'a.

Eyki, istarsen berib jon, vasl topqanlar so'zin,
Safhag'a o't sol qachon yetsang bizing afsonag'a.

Ey Navoiy, necha bag'ring su bo'lub to'kkung sirishk,
Toyiri davlat chu boqmas bo'yla ob-u donag'a.

* * *

Yonida el ko'rsam, o'q sanchilmasunmu jonima,
Menki g'ayratdin ravo ko'rman ani o'z yonima.

Zaxmliq jonimki, ishqí o'tidin xursand erur,
O't emas ul marhamedurkim, yoqibdur jonima.

Vaslig'a ko'z mahram ermastur, netib mahram bo'lu
Ikki tar domanki, tanug'lug' berurlar qonima.

Chun yetar ul oyg'a afg'onim, erur bu dam-badam
Kim, chiqib jon dog'i hamrah bo'lg'usi afg'onima.

Aql-u jondin ishqida begona bo'ldung, ey ko'ngul,
Ket xudoy uchun, bugundin so'ng meni ham tonima.

Tan uyin dard o'qi ko'p zaxm etti, ammo shukrkim,
Kirmadi noshukrlug' saylobi bu vayronima.

Ey Navoiy, kuldi ul gul ashkima, bo'lmay xalos
Yig'lamoqdin, kom agar budur guli xandonima.

* * *

Anbari tar istaman yuz uzra xoling borida,
Kam ko'runur yangi oy mushkin hiloling borida.

Siyimi ashkim itlaringning yo'lida sarf aylaram,
Chun demishturlarki qozg'on do'st moling borida!

Chashmayi hayvondin, ey jonim, su ichmaydur ko'ngul.
Xizrvash xatting aro shirin zuloling borida.

Chun vafo qilmas kishiga oqibat davroni husn,
Bas g'animat bil vafo qilmoq jamoling borida.

Degasen, miskin Navoiy nolasin bulbul kebi
Ey sabo, ul gul harimig'a majoling borida.

* * *

G'amidin garchi jon yo'q erdi tanda,
Tirildim la'lidin o'ldum deganda.

Kecha bog' ichra borsam bo'ye topman,
Qadingdin sarv birla norvanda.

Yashurun necha ko'z solsam adamning
Vujudi yo'qtur og'zing bor ekanda.

Tilar kirpiklaringni zor ko'nglum,
Bo'lur bulbul yeri doyim tikanda.

Dema gul umrin oz, ey bog'bonkim,
Seningdek ko'pni ko'rmish bu chamanda.

Navoiy garchi o'ldi lola yanglig'
G'urur dog'ing bila qonlig' kafanda.

Nechakim shoh beparvolig' etsa,
Kerak o'ksutmasa qullug'ni banda.

* * *

Pardag'a kirgan kebi xurshidi raxshon har kecha,
Azmi xilvat aylar ul sham'i shabiston har kecha.

Ul kulub ahbob birla subhdek, men sham'vor
O'rtanib ko'nglum to'karmen durri g'altan har kecha.

Bir quyosh hijronida uryon tanim gardun kebi
Mehr o'tidin ko'rguzur ming dog'i pinhon har kecha.

Gah-gah, ey maxmuri xobolud, so'r ul xastani
Kim, yetar og'zig'a la'ling yodidin jon har kecha.

Nosiho, ne nav' pinhon toat aylaykim, olur
Din-u donish naqdini bir nomusulmon har kecha.

Bir kecha so'rg'il meni andin burunkim, so'rg'asen,
Qani ul bedilki, aylar erdi afg'on har kecha.

Chek, Navoiy, nola, ko'z may bersun-u bag'rim kabob,
Chun bo'lur ul oy xayoli bizga mehmon har kecha.

* * *

Orazi yonig'a gul sanchar jamol izhorig'a,
Anglatur husnin ani yondoshturub ruxsorig'a.

Evrulur boshig'a jonlar, vahki, har jon rishtasi
Chirmashiptur gardi Yazdiy me'jari har torig'a.

Sochbog' ermasturki, ul kofir g'ilof aylabdurur
Olam ichra kufr ta'zimi uchun zunnorig'a.

Ko'z duosi chun bitirsiz sadqasi aylab meni,
Tori jonim rishtasidin tortingiz tumorig'a.

Yeng bila nevchun yopar og'zin takallum holida,
Lablaridin shahd olib yo'l ochmasa guftorig'a.

Barg evurmay lavn, gul so'lmay, to'kar ermish xazon,
Bog'lama ko'nglungni, ey bulbul, jahon gulzorig'a.

Ka'bayi ko'yin Navoiy evrulurga za'fi bor,
Bas, madaddur yetsa ilgi qasrining devorig'a.

* * *

Ko'nglum og'zingning xayolidinki to'lmish g'am bila,
Naqd uza mumedururkim, naqsh erur xotam bila.

G'am tuni anjumni ohim o'qlari zaxmig'a charx
Ul momuqlar bilki, qo'ymishdur yasab marham bila.

Yig'lama, ey ko'zki, bormas zulm naqshi ko'nglidin,
Toshda qozg'on xat ne imkonkim buzulg'ay nam bila.

Ul alifdurkim ayondur bir tarafdin shamrasi,
Qaddi bir yondin osilg'on mushkbo' parcham bila.

Shayxi g'ofil ko'nglin etti zarq ohidin qora
Tifldekkim, ko'zguni qilg'ay mukaddar dam bila.

Ohkim, ovora bo'ldum ayta olmay shammaye,
Yoshurun ko'nglumdagi dardimni bir hamdam bila.

Ey Navoiy, gar desangkim benavolig' ko'rmayin,
Oshnolig' qilmag'il jinsi Baniy Odam bila.

* * *

Meni gadoy qachon yettim ersa shohimg'a,
Yuzumni yerga qo'yub, shukr dey Ilohimg'a.

Ko'rushmagimga agar bo'lsa multafit, bo'lg'ay
Visol tubiyi jannat bila giyohimg'a.

Gunah yiroqlig'im erdi, chu lutf mazharisen,
Inoyat aylagil-u boqmag'il gunohimg'a.

Dedi safarda sutun birla borgohimdur
Kishiki, boqti falak birla dudi ohimg'a.

Baho tunganlarim o'lmish visol uchun, hayhot,
Kishi bu tuhfani sotqaymu ul darohimg'a.

Buzuldi ko'zu ko'nguldin ishim, magar tushqay
Bir ahli dil ko'zi bu holati tabohimg'a.

Navoiyo, yana gar yor yuzini ko'rsam,
Mutuu qul bo'layin baxti nekhohimg'a.

* * *

Hayhotkim, birav g'amidin zormen yana,
Faryodkim, balog'a giriftormen yana.

Ey muddaiyki, orim edi ta'nu so'kmaging,
Forig' degilki, har ne desang bormen yana.

Daf o'lmish erdi no'shi labingdin malolatim.

Lutf ayla, ey tabibki, bemormen yana.

Har kecha bir quyosh g'amida g'ussa toshidin,

Boshdin-ayog' sipehrdek afgormen yana.

Sufiyi aql savmaasin shukrkim buzub,

Dorulfanoyi ishqda xammormen yana.

Og'zim qurub, damim tutulub, sekridim, ne tong,

Kim, telba chobukumga jilavdormen yana.

Aql itti, hush ketti, ko'ngul kuydi, chiqti jon,

Shukr et, Navoiyo-ki, sabukbormen yana.

* * *

Ilgin ul gul rang etibdur lola yafrog'i bila,

Kaflarin bargi bila, tirnog'larin dog'i bila.

Rishtayi zulfi xayolidin havo qilg'an ko'ngul

Bir qushedurkim, qochibdur go'yiyo bog'i bila.

Reshlar ko'ksunda ko'r, Farhod bahsin qo'ykim, ul

Qazmadi mendek balo tog'ini tirnog'i bila.

Sham hamdardimdurur hijron tunikim men kebi

Hajr o'tida qovrulur ul dag'i o'z yog'i bila.

Otashin la'ling shahidi qabridin gulgun g'ubor

Kim, qo'por, o'tdur, emas qon rangi tufrog'i bila.

Bemahal gulbong ila yolqitma bulbul elnikim,

Dahr bog'i gullari xushtur, vale chog'i bila.

Lola ermas, urdi o't gulshang'a bir gul hajridin,
O'rtanib har dam Navoiy nola qilmog'i bila.

* * *

Vahki, chamandin yana esti shamol o'zgacha,
Har dam o'lur atridin ko'ngluma hol o'zgacha.

Bulbul-u qumri chekib lahn-u navo o'zga nav',
Ko'rguzadur sarv-u gul g'anj-u dalol o'zgacha.

Savsan o'lub sarbaland, g'uncha qilib no'shxand,
Elga alardin yetib daf'i malol o'zgacha.

Sunbuli purtob ham, lolai serob ham,
Dud ila o'tdin bo'lub shibh-u misol o'zgacha.

Kirdi magar dilbarim, huri pariy paykarim,
Gulshan aro ko'nglida fikr-u xayol o'zgacha.

Bo'lsa manga dog'i yo'l, andaki aysh aylar ul,
Qilsam edi mast o'lub qol-u maqol o'zgacha.

Umri abad topqamen, tutsa manga bir qadah,
Nash'aye maydin anga husn-u jamol o'zgacha.

Dahrda yo'qtur karam, dahrning ahlida ham,
Qilmag'asen, ey ko'ngil, fikri muhol o'zgacha.

Zuhd, Navoiy sanga bermadi masjidda fayz,
Emdi kirib dayr aro, tarhini sol o'zgacha.

* * *

Gulekim, yor bergay men kebi uryon gadolarg'a,
Magarkim, sanchqaymen ani bosh uzra yarolarg'a.

Ne gul, tufrog' keltursa sabo, ko'zlarga tortarmen,
Samandi yo'lidin tarjih aylab to'tiyolarg'a.

Ko'z-u qoshini to ko'rdum – ko'zum qoshig'a hayrondur,
Yana hech iltifotim yo'q ko'z-u qoshi qorolarg'a.

Chu ul begonavashdin oshnolig' ko'rdum, aylabmen
O'zumni bir yo'li begona barcha oshnolarg'a.

Ani haq asrasun bir o'zidekka muhtalolig'din,
Tarahhum aylasa gohi o'ziga muhtalolarg'a.

Jafosin garchi ko'p tortib, vafo qildim, talofiydur,
Gar etsa bir vafo o'tgan zamon qilg'an jafolarg'a.

Necha husn ahlidin yog'sa balo, ushshoq tortar, vah,
Balokash el tahammul aylamay netkay balolarg'a.

Men-u may g'ulg'uli-yu sho'x soqiy hukmi ijrosi,
Sola olmon quloq davr ahli aylar mojarolarg'a.

Zamona shug'li tavqi la'natin solg'an bo'yunlardin,
Ajab yukdin o'zin qutqardilar, yuz rahmat olarg'a.

Hamono g'ofil o'ldi podsholar podshohidin,
Gadoyekim, o'zin muhtoj ko'rgay podsholarg'a.

Navo topti Navoiy, bargi gulkim, yordin keldi,
Aning altofi yetkurdi muni barg-u navolarg'a.

* * *

Ko'yida yig'lar edim men zor har bemorg'a,
Emdi yig'larlar bari bemorlar men zorg'a.

Hajri bepoyon yo‘lin qat’ aylamak dushvor erur,
Za’fdin menkim yururmen qo‘l tayab devorg‘a.

Telba ko‘nglumning qushidin qon-u yuzdin za‘faron,
Qilsalar daf‘i jununum basdurur tumorg‘a.

Ishq paydo-vu nihon o‘lturdi, lekin yo‘qturur
Zahra bu holimni ham ixfog‘a, ham izhorg‘a.

Zulfida men foni-yu tasbih ila mag‘rur shayx,
Subha torin bas, ne yanglig‘ o‘xshatay zunnorg‘a.

Yo‘q ajab o‘lsam dag‘i kavsar suyi bo‘lg‘ay nasib
Naz’ vaqti solsam o‘zni kulbayi xammorg‘a.

Zor o‘lub miskin Navoiy nechakim chekti fig‘on,
Qilmadi ul oy tarahhum bu fig‘on-u zorg‘a.

* * *

Bo‘lmag‘ay erdi falakning kiynasi davronida,
Bo‘lmasa yaldo tuni oshiqlig‘im tug‘yonida.

Tun balosidin qatiqroq yo‘qturur oshiqqa hol,
Xossakim bemor ham bo‘lg‘ay muhabbat onida.

Tiyra shomi hajr yo‘qkim, do‘zax o‘ti dudidur,
Ne qiyomat zormen ul hurvash hijronida.

Biym erurkim shu‘lasi jannatni dag‘i o‘rtagay,
Bo‘lsa bir ahgar o‘tumdin do‘zax otashdonida.

Garchi ul oy ko‘yi ichra itlarining soni yo‘q,
Mendururmenkim, eman ko‘yida itlar sonida.

Soyil andoqkim diram uzra diram qo'yg'ay, erur
Dog' uza dog'i gadoyingning tani uryonida.

May bila ma'shuqdin o'zga jahonda har ne bor,
Topmasang xushroq nechakim, zor esang armonida.

Bo'lma bo'ston-u saro qaydida olam ichrakim,
Yo'q vafo qilsang nazar olamsaro bo'stonida.

Sham'siz tun bo'lsa, ya'ni soya dag'i bo'lmasa,
Gar Navoiy bo'lsa bir dam dilsitoni yonida.

* * *

Zihe har lahni bulbul savtining zotingg'a isbote,
Jahon bog'ida har gul yafrog'i – husnungg'a mir'ote.

Vujudi zarraning mumkin emas to sobit o'lmas mehr,
Ne hojat zarra xaylidin quyosh zotig'a isbote.

Bo'lub zotingda ojiz har sifat ichinda mavsufe,
Aningdekkim, qila olmay sifoting sharhini zote.

Xirad zotingda tashbih etkali har fikrkim aylab,
Takallum anda yo'l topmay magar hayhot-hayhote.

Ne qahring zahridin emin bo'lub har sokini masjid,
Ne lutfung bodasidin noumid ahli xarobote.

Ne zarra bo'lsa maqbulung quyoshdin zarra qilg'andek,
Quyosh ul zarradin aylab sharaf birla mubohote.

Navoiy zikri otingdur, umidi ulki qutqarsang,
Ani ot istamakdin, balki andinkim, bo'lur ote.

* * *

So'zi hajring ichra yo'q biryon ko'ngulning toqati,
Bo'lmas ermish kuygan elning o't bila ko'p ulfati.

Ashki tim-tim qonidin kulbam bezansa, ne ajab
Kim, erur gul bargidin bulbul evining ziynati.

Tolpinur kul ichra mendek shu'la tortib go'yiyo
Kim, quyoshning jismig'a o't yoqti ul yuz hasrati.

La'li serobidin ar xat zohir o'lmas, ayb emas,
Xizrning hayvon suyi ichkandin o'lmiş g'aybati.

Har sari maxfiy tuganlig jism ila munlug' ko'ngul,
Soyiledurkim, erur mamlu diramdin kisvati.

Ey musavvir, chekma nozir mendin o'zga zinhor,
Daftari ishqim aro yozilsa ul oy suvrati.

Mudbire toptuq Navoiyni salomatdin yiroq,
Ko'rkim, ul ne nav'u ne yanglig' jahonda shuhrati.

* * *

Kecha kelgumdur debon ul sarvi gulru kelmadi,
Ko'zlarimga kecha tong otquncha uyqu kelmadi.

Lahza-lahza chiqtimu chektim yo'lida intizor,
Keldi jon og'zimg'a-yu ul sho'xi badxo' kelmadi.

Orazidek ondin erkanda gar etti ehtiyot,
Ro'zgorimdek ham o'lg'anda qorang'u kelmadi.

Ul parivash hajridinkim yig'ladim devonavor,
Kimsa bormukim, anga ko'rganda kulgu kelmadi.

Ko'zlarindin necha su kelgay, deb o'lturmang meni
Kim, bori qon erdi kelgan, bu kecha su kelmadi.

Tolibi sodiq topilmas, yo'qsakim qo'ydi qadam
Yo'lg'akim avval qadam, ma'shuqi o'tru kelmadi.

Ey Navoiy, boda birla xurram et ko'nglung uyin,
Ne uchunkim boda kelgan uyga qayg'u kelmadi.

* * *

Ne chog'lig' toshkim Farhod ushotti,
Falak borin yig'ib, boshing'a otti.

Mening afsonam erdi bul-ajabroq,
Necha Majnun so'zin roviy uzotti.

Taharruk qilmadi hajar aqshomi charx,
Sirishkimdin magar bolchiqqa botti.

O'lum sardobasi erdiki, gardun
Manga orom uchun maskan yasotti.

Firoq ollinda erdi shahd yanglig',
Mazoqimkim o'lum zahrini totti.

Ko'p erdi ishq bozorida savdo,
Meni gardun vale olamg'a sotti.

Navoiy la'li serobing g'amidin
Yurak qonini ko'z yoshig'a qotti.

* * *

Chehra o'ti birla ko'nglum xonumonin o'rtadi,
Otashin gul ishq bulbul oshyonin o'rtadi.

Ishq ko'nglum bog'in asrab toza, oxir soldi o't,
Bog'boni mastdekkim, bo'stonin o'rtadi.

Otashin la'lingda xol ermashi, qo'ymish toza dog',
Har bahona aylabon ushshoq jonin o'rtadi.

Ishq o'tidin zor ko'nglum ichra solding so'zi hajr
Kim, bu yanglig' birta kuygan notavonin o'rtadi.

So'zi ishqim daftarig'a har kishikim soldi ko'z,
O'rtanib Farhod-u Majnun dostonin o'rtadi.

Ishq zuhdum xaylig'a o't solsa, tong yo'qkim, bu barq
Dahr aro ko'p buyla taqvo korvonin o'rtadi.

Xonaqahg'a soldi o't kirgach Navoiy dayr aro,
Hirfavardek ganjkim topti, do'konin o'rtadi.

* * *

Kimki bir ko'ngli buzug'ning xotirin shod aylagay,
Oncha borkim, Ka'ba vayron bo'lsa, obod aylagay.

Garchi xalq ozodasimen, yor agar bandam desa,
Andin ortuq anglakim, bir banda ozod aylagay.

Yordin har kimki bir so'z der, tuganmasdin burun,
Istaramkim, avvalidin yona bunyod aylagay.

Yor hijronidin o'lgumdur, bu nav' ermish sazo
Ul kishigakim, biravga o'zni mu'tod aylagay.

Necha sabr avroqi yozg'ay ko'nglum bir oh ila
Sarsari ishqing yetib, borini barbod aylagay.

Shayxdin zuhdi riyoʻyi kasb oʻlur, yo rab, qani
Dayr pirikim, fano rasmini irshod aylagay.

Odam avlodida kamdur odamiliq shevasi,
Odam ermas, ulki mayli odamizod aylagay.

Ne balodurkim, falak har kimga cheksa tigʻi kin,
Yongilib avval mening jonimgʻa bedod aylagay.

Besha ichra devlar maqtuli oʻlsun, ey pariy,
Gar Navoiy yona azmi Astrobod aylagay.

* * *

Shukrililloh, ey koʻngulkim, rafʻ oʻlub hijron tuni,
Ul quyosh yuzin koʻrarmen Tengrining qutluq kuni.

Otashin laʻling aningdek oʻrtadi olamnikim,
Har taraf bir oʻt tutashqan jondur oning uchquni.

Mehrdin ruxsora sargʻargʻan sayi sargashtamen,
Zarra sargardonligʻin afzun qilur mehr oltuni.

Bodadin tim-tim qizarmish orazi, vah-vah koʻrung
Kim, ajab gullar ochiptur ul malohat gulbuni.

Shomi hijron mehnatin sharh ayla olman zaʻfdin,
Ul qora bosqan kishidekkim, aning chiqmas
uni. Axtaredur nahs ushshoqi badaxtar jonigʻa,
Ulki har yon iltirar hijron tunining shudruni.

Ey Navoiy, demakim uyquni tush koʻrgay koʻzung,
Yigʻlamoq bu ersa, tush koʻrgay magar koʻz uyquni.

* * *

Ul oyki, mehri ila olamni muhtaram qildi,
Bu telbaga nedin oyo nazarni kam qildi?

Ko'zum iziga yaqindur, munga dag'i yuz shukr,
Agarchi yo'lida gardun qadimni xam qildi.

Nasihah etsa ulus tezrak bo'lur ishqim,
Bale, itikrak etar o'tni ulki dam qildi.

Firoq sharhini har kirpigim yozar, go'yo
Falak mijamni tengiz ichragi qalam qildi.

Ul oy azimat etib yuz g'am-u balo naqdin
Nasibim etti, yomon bormadi, karam qildi.

Sipehr ishqda Majnuna yozdi ko'p ta'rif,
Muqobilida zamona meni raqam qildi.

Ko'zumki qon aro bo'ldi nihon ajab ermas
Ki, "ayn"ga chu dam o'ldi qarindam qildi.

Shukufa siym chiqarg'ach bu gulshan ichra xazon,
Havog'a bargini sochmoq bila sitam qildi.

Navoiy jismin o'qung zaxmi etti domi balo,
Visol qushlari andin magarki ram qildi.

* * *

Mahvashekim mehridin bo'ldum jahon ovarasi,
Rahm etib bir chora qilmas, o'lsa ham bechorasi.

Zaxmlar qilding yana g'am nishidin, ey bevafo,
Butmish erdi vasl no'shi birla bag'rim yorasi.

Bevafolar ko'ngli tong yo'q lablaringga bo'lsa sayd
Qaydakim la'l o'lsa, atrofida bo'lur xorasi.

Yuziga boqqach, ajab yo'q ko'zlarimga to'lsa ashk,
El ko'ziga yosh to'lar qilsa quyosh nazzorasi.

Dardi hajringdin Navoiy ko'ngli, ko'ksi, bag'ridur,
Har biri yuz pora-vu ming yara har bir porasi.

* * *

Qildim ul oy ollida oshiqlik'im izhorini,
Men anga sirrim dedim, bilman aning asrorini.

Ko'z qarosin hal qilib ul oyg'a yozg'um nomaye,
Bore bu tazvir ila ko'rgay ko'zum ruxsorini.

Ko'zidin to jong'a yetman la'lidin bermas hayot,
Ul Masih o'ldum deganda turgizur bemorini.

Hayfdurkim, rishtayi tasbih qilg'ay ahli zuhd,
Kufr zulfi ichra o'lgan xalqning zunnorini.

Orazing davrin chekarda go'yiyo naqqoshi sun',
Mehr davri birla teng ochmish edi pargorini.

To'kma jominkim, balo sayli jahonni buzmasun,
Mast ko'rsang, zohido, dayri fano xammorini.

Ey Navoiy, shavqidin o'lsam, imorat qilg'asen
Tufrog'im birla muhabbat ko'yining devorini.

* * *

Ohkim, ul ganj yod etmas bizing vayronani,
Ul quyosh bir zarra yorutmas buzug' koshonani.

Egma qoshin ko'rguzub aylar manga man'i junun,
Yangi oy birla kerak sog' etsa bu devonani.

Ko'zuma ul vajhdin dermen yuzung afsonasin,
Kim, sevarlar uyqusizlar doyimo afsonani.

O'zgalar husnidin o'rtanmanki, gardun har kecha
Yorutur ming sham'u kuydurmas biri parvonani.

Chiqti jonim bodayi la'lin ko'rub, ey mug'bacha,
Vah, to'la aylab netarsen qasdima paymonani.

Bilmadikim, avval aylar nafy ranjidin xalos,
Nafy qilg'an shayx mug' ko'yidagi mayxonani.

Ashk yo'lin tut, Navoiy, xoki poyi birlakim,
G'ussa bar berur qayonkim, sochsam ushbu donani.

* * *

Jonim chiqadur, hajr ila jonon kerak erdi,
Ko'nglum kuyadur, dard ila darmon kerak erdi.

G'am shomida parvona sifatkim, kuyadurmen,
Boshim uza ul sham'i shabiston kerak erdi.

Ko'z bog'ida yuz gul ochadur ishq, valekin
Yuz-u xatidin lola-vu rayhon kerak erdi.

Xush keldi hazin ko'nglum aro g'amzalaringskim,
Oh o'qlarig'a bir necha paykon kerak erdi.

Qabring'a xirom etting-u yo'q tuhfaye, vahkim,
Bu xas kebi jon ichra bugun jon kerak erdi.

Xush ziynati ko'p nomadurur umr, valekin
Tavqi'i vafodin anga unvon kerak erdi.

Bilmay seni ul gul qovar, ey zor Navoiy,
Sendek anga bir bulbuli nolon kerak erdi.

* * *

Yor ila bir xilvat istarmenki, ag'yor o'lmag'ay,
Balki ul xilvatning atrofida dayyor o'lmag'ay.

Ko'zga ko'nglum dardidin yig'larg'a imkon qolmag'ay,
Tilga dardim sharhini aylarga guftor o'lmag'ay.

Eldin andoq yoshurun istarmen ul xilvatnikim,
Ko'nglum andin voqif-u jonim xabardor o'lmag'ay.

Yor budi ichra nobud o'lg'amenkim, o'rtada
O'zgalikdin demakim, o'zlukdin osor o'lmag'ay.

Buki, derlar bordurur devor keynida quloq,
Ul fazo davrida ko'z yetguncha devor o'lmag'ay.

Maxfiy asrorimg'a bo'lg'ay yor lafzidin ado,
Yordin ayru valekin sohibi asror o'lmag'ay.

Ey Navoiy, qilma har yor ollida sirringni fosh,
Bormudur imkonikim, ul yorg'a yor o'lmag'ay.

* * *

Labing takallum etib, so'zda lol qildi meni,
Ochildi zulfung-u oshuftahol qildi meni.

Yuzi ko'rundi, oching emdi zulfi silsilasin
Ki, ul pariyy yana majnunmisol qildi meni.

Oyog'in o'pkali boshim yo'lig'a yetkurdum,
Fig'onki, zulfi kebi poymol qildi meni.

Qoshi xayolida payvasta baski, chektim ranj,
Falak bu g'amda nechukkim, hilol qildi meni.

Beli g'amida xayol o'ldum oh-u afg'ondin,
Bu mo'ya mo'y etib, ul nola nol qildi meni.

Kup og'zima quy-u qo'y adl jomin, ey mug'kim,
Qazo bu shevada bee'tidol qildi meni.

Navoiy, anglaki, jurmumcha yuz umidim bor,
Faqiri zohid o'zidek xayol qildi meni.

* * *

Ey ko'ngul, kelkim, balo bazmida jomi g'am tutay
O'z qatig' holimg'a o'lmasin burun motam tutay.

Yig'labon boshimg'a ohim dudidin chirmab qora,
Motamim el so'ngra tutquncha, o'zum bu dam tutay.

Olam ahlig'a necha qildim vafo, ko'rdum jafu,
Ey ko'ngul, kel-kelki, tarki jumlayi olam tutay.

Emdikim, ishrat surudidin ochilmang, ey ko'ngul,
Navha ohangin tuzub, bir dam seni xurram tutay.

Mastlig'din o'zga yo'q dardim iloji, soqiyo,
May keturkim, ham ichay, bir lahza ani ham tutay.

Qo'yg'il, ey nosihki, mug' dayrida o'z ahvolima,
Mast loya'qil yoqam yirtib, surudi g'am tutay.

Chun jahon birla jahon ahlig'a yo'q ermish vafo,
Ey Navoiy, men fano sarrishtasin muhkam tutay.

* * *

Ey ko'ngul, qo'yg'ilki, mundin so'ng gadolig' fan qilay,
Ko'yida bu fan bila bir yo'l boshin maskan qilay.

Gah bu ishratdinki, ul ko'y ichradurmen shod o'lay,
Gah bu mehnatdinki, andin ayru men shevan qilay.

Aylamakdin tang'a anduh-u balo toshin hisor,
Jonima hayr-u salomat xaylini dushman qilay.

Ul yuzu qomat kerak, vah, o'zni kuch birla necha,
Moyili gul aylayin, yo volihi savsan qilay.

Yoshurun g'am soldi ravzanlar ko'ngulga, ey rafiq,
Qo'yki, men ham oh ila gardunni yuz ravzan qilay.

Soqiyo, ko'z birla ko'nglumni qora qilmish xumor,
Kelki, bu uylarni may xurshididin ravshan qilay.

Gar Navoiy mast agar maxmur o'tar bu dayrdin,
Bodapolodin kafan, mug' dayridin madfan qilay.

* * *

Kecha hajringda tiriklikdin malolim bor edi,
Tongg'a tegru ayta olmankim, ne holim bor edi.

Furqating bedodidin yo'q erdi bir soat majol,
Bo'lsa dag'i yig'lar erdim to majolim bor edi.

Tosh urub ko'ksunga, tufrog'lar boshing'a sovurub,
Lek bu vaqte edikim, e'tidolim bor edi.

Kelsam o'z holimg'a nogah bu malomatlar aro,
Goh o'zumdin, gah ulusdin infolim bor edi.

Vasl umidi kirmasa jonim arosig'a gahe,
Qayda jon elturga bore ehtimolim bor edi.

Vasl tarkidin agarchi mujrim o'ldum, vah, qachon,
Hajrni bu nav' sa'b erkon xayolim bor edi.

Ey Navoiy, furqatim ayyomi mundoq qolmag'ay,
Qolmadi chun ulki, davroni visolim bor edi.

* * *

Chu ishq ilgi zabun aylar dilovar podsholarni,
Taaqqul aylagilkim, naylagay bedil gadolarni.

Dalil aytay erurlar deb pariyzod-u malaksiymo,
Desamkim, odamiy sonida ermas bevafolarni.

Vafoni, ey vafosiz, elga ko'rguzsang karam aylab,
Jafokash jonima bore musallam tut jafolarni.

Aningdek hushdin begonamenkim, toniy olmaslar
Meni ham oshnolar uylakim, men oshnolarni.

Qilurg'a zulm ishq ahlini aylar jam' ul zolim,
Nechukkim, shoh ehson qilg'ali yig'qay gadolarni.

Agar yuz chok qildim ko'nglakimni ham yomon ermas,
Firoqing tiyg'idin jismimda bog'larg'a yarolarni.

Erur muhlik jahon shug'li may ichkim, qutqarur har dam
O'kush vobastalig'lardin bizingdek mubtalolarni.

Qiyomat dashti bo'lg'ay tiyra do'zax sari yuzlansam,
Xito xoni sipah chekkan kebi boshlab xitolarni.

Agar ushshoqingga bazm ichra yo'l bersang Navoiydek,
Birar sog'ar bila ham yod qil biz benavolarni.

* * *

Ochmag'ay erding jamoli olam oro koshki,
Solmag'ay erding bori olamda g'avg'o koshki.

Chun jamoling jilvasi olamg'a soldi rustaxez,
Qilmag'ay erdi ko'zum ani tamosho koshki.

Bo'lmag'ay erdi ko'zum o'tlug' yuzung ko'rgan zamon
Ishqing o'ti shu'lasi ko'nglumda paydo koshki.

Aylagach ishqing balosi zor ko'nglumni hazin,
Qilmag'ay erding meni maxzung'a parvo koshki

Tushmagay erdi firibomez lutfung bilmayin,
Notavon ko'nglumga vaslingdin tamanno koshki.

Lutf ila ko'nglumni vaslingdin talabgor aylabon,
Qilmag'ay erding yana zulm oshkoro koshki.

Bevafolig' anglag'ach ishqingni ko'nglum tark etib,
Qilmag'ay erdi o'zin olamda rasvo koshki.

Erdikim devona-yu rasvoi olam bo'lmisham,
Vasl uchun mumkin yo'q o'lturgay bu savdo koshki.

Ey Navoiy, bevafo dur yor, bas ne foyda,
Nechakim desang: "agar" yoxud "magar", yo "koshki".

MUNDARIJA

«Ashraquat min aksi shamsil-ka'si...»	3
«Ey hamd o'lub mahol...»	3
«Ey, nubuvvat xaylig'a xotam...»	4
«Har gadokim, bo'ryoyi faqr...»	5
«Ey, yetti manzar tarhig'a me'mori...»	6
«Kishiki istasakim, yetmagay...»	7
«Menmudur, menkim sening vasling...»	8
«Qahring o'lsa, barcha ishimdin...»	9
«Ko'rgali husnungni zor-u...»	9
«Ko'nglum o'rtansun agar...»	10
«Ey ko'ngul, gar kimsa ahvolim...»	11
«Yo Rabb, o'lg'on chog'da jonim...»	11
«Ne navo soz aylagay bulbul...»	12
«Ko'zungga tani notavonim fido...»	13
«Javr o'qin xoki tanimg'a urma...»	14
«Qasri johingg'a sipehr avjida ayvon...»	14
«Ohkim, ul oshno begona bo'ldi...»	15
«Tiyra kulbanga kirib, jono, o'lumdin...»	16
«Ey sabo, holim borib sarvi...»	17
«Lolazor ermaski, ohimdin...»	17
«Qildi dushman rahm, baskim...»	18

«Voykim, dushmandek o'ldi...»	19
«Qachonki ul buti shirin...»	19
«Va'dai vasliding etsa ul so'zi shirin hadis...»	20
«Ey gadoyingning gadoyi barcha ahli taxt-u toj...» ...	21
«Husni ortar yuzda zulfin anbar...»	21
«Faqr ahlig'a podsho muhtoj...»	22
«Zihe tiling "Ana afsah" takallumida...»	23
«Ey manga jonbaxsh gulbargi...»	23
«Ey Zotinga har necha qilib...»	24
«Parim bo'lsa, uchub qochsam...»	25
«Kimki oning bir malaksiymo...»	25
«Do'stlar, men telba ahvolig'a...»	26
«Hayot bog'ida to sarv-u lola...»	27
«Jonim oromi uchun qosidki...»	27
«Ey ko'ngul, dushmanlar oncha...»	28
«Yordin hijron chekar ushshoqi zor...»	29
«Ne ajab, har yon meni majnun...»	29
«Yuz tuman mehnat o'qi...»	30
«Furqatingdin za'faron uzra...»	31
«Ul malohat sham'idin mundog'ki...»	31
«To xayoling gah ko'ngul, gah ko'z...»	32
«G'unchayi xandon bila husnung...»	33
«Ko'zung ne balo qora bo'luptur...»	33
«Har labing o'lganni tirguzmakda...»	34
«Har qachonkim kemaga ul oy...»	35
«Jong'a yo'q ko'nglumdin-u...»	35
«G'aming o'qiki ko'ngullar uyin...»	36

«Voy, yuz ming voykim, tarki...»	37
«Har qayon boqsam, ko'zumga ul...»	37
«Yor bordi-yu ko'nglumda aning...»	38
«Ulki yuz mendek jahonda vola-vu...»	38
«Orazing ko'zgosida xat sabzadurkim...»	39
«Yuzungda zarvaraq har yonki lutfi...»	40
«Navbahor ayyomi bo'lmish, men...»	41
«Istaganlar bizni sahroi baloda...»	41
«Demon, ey xo'blar, vafo...»	42
«O'zga bo'ldi yor-u, mehri menda...»	43
«Sayl un chekti-yu savdo menda...»	43
«Mehnat o'tidin yoruqtur har...»	44
«Ul pariy ko'yida men devonani...»	45
«Ko'nglum ichra dard-u g'am...»	45
«Meni men istagan o'z suhbatig'a...»	46
«Davron guli-yu gulshani...»	47
«Dame ermaski, la'lingdin ko'ngul...»	47
«Zulfidin ayru jununumg'a...»	48
«Bizga olam bog'idin ul sarvi...»	49
«Chok etib ko'nglumni ochilsun...»	49
«Zihe kamol ila kavnayn...»	50
«Meni sargashta jismin dog' ila...»	51
«Orazin yopqach, ko'zumdin...»	52
«Oshiq o'ldum, bilmadim...»	52
«Bizing shaydo ko'ngul bechora...»	53
«Vusma birla qoshin ul mahvashki...»	54
«To ko'z bila ko'nglumni ul g'amza...»	54

«Har kun oqshomg'acha...»	55
«Tuzmagay erdi qazo bu jismi...»	56
«Jon yetib og'zing'a topmon...»	57
«Ey sabo, jonim halokin ayla...»	57
«Nafs qutto'-ut-tariqi manzilidur...»	58
«Bu nag'ma erdimu yo'q ersa ofat...»	59
«Istasangkim urg'asen davrong'a...»	59
«Kechti umrum naqdi g'aflat birla...»	60
«Ko'rguzur hijron hurufi nuqtasin...»	61
«Zihe azalda karam aylabon sanga...»	62
«Yordin ayru ko'ngul mulkedurur...»	63
«Sanga ish javlon qilib maydonda...»	63
«Ohkim, g'am tiyg'idin ko'ksumni...»	64
«Chiqsa jonim, ayb qilma, jismi...»	65
«Demangiz ahbobkim...»	65
«Ey, deb sifatingda ahli idrok...»	66
«Turfa ruxsoringki, husn ichra...»	67
«Kimki oshiq bo'lsa, zor-u...»	67
«Ko'kragimdur subhning...»	68
«Qoradur xol-u, xatt-u...»	69
«Ishqim ortar xatti zohir...»	69
«G'am toshin jismimda paykoning...»	70
«Ey ko'ngul, yer-ko'k asosin...»	70
«Hajr o'tig'a istasang yoqilmag'aysen...»	71
«Men jahondin kechtim-u kechmas...»	72
«Qaro ko'zum, kel-u mardumlug'...»	73
«Xil'atin to aylamish jonon qizil, sorig', yashil...»	73

«Yordin kelmish manga bir turfa...»	74
«Yo Rab, ul oy husnin el fahmig'a...»	75
«Yo'qturur olamda ahli ishqdek...»	75
«Gulshaningdin yeldek...»	76
«Bo'lmish andoq munqati' ahli...»	77
«Ul pariy nazzorasig'a, vahki...»	78
«Bahor bo'ldi-yu gul mayli...»	78
«Ishq ila bo'ldum masal...»	79
«Ey pariy, rahm etki, ko'nglum...»	80
«Har kishi yor ollida der chinni...»	80
«Kecha ul mahvashni yod aylab...»	81
«Qon yutub umre jahon ahlida...»	81
«Vasl bargin uzki, men hijron gulin...»	82
«Mehr ko'p ko'rguzdum, ammo...»	83
«La'ling g'amidin diydayi giryon...»	83
«Hajr ila ko'rma ravo jonimg'a...»	84
«Ul quyosh vaslida o'zni rashkdin...»	85
«Sendin ayru to asiri dardi hijron...»	85
«Ne ul quloqqa yetar, arzi hol...»	86
«Istaram yuz manzil o'tkaymen...»	87
«Ulki har tun uyg'anib, yonida...»	87
«Subh yetkurdi sabo gulbargi...»	88
«Yuz balo hijron topar har dam...»	89
«Vaslingg'a yetibon sog'inurmen...»	89
«G'amingda har kecha, ey gul'uzor...»	90
«Ne tirikmen, ne o'luk, ne sog'...»	91
«Yoridin hech kim meningdek...»	91

«Oshiq o'ldum, necha javr ahli...»	92
«Kelki, vaslingdin hazin jonimni...»	92
«Mehr ko'rsa har kishi o'z dilbari...»	93
«Subhi vaslin elga ko'rgandin...»	94
«Jamoling shavqidin g'am shomi...»	94
«Yuzungda may guli, yo gul ochilg'an...»	95
«Yuz-u ko'zungda muayyan...»	96
«Otashin gul garchi ziynatdur jahon...»	97
«Kuydi ko'nglumkim, nedin manzil...»	97
«Yonida el ko'rsam, o'q...»	98
«Anbari tar istaman yuz uzra...»	99
«G'amidin garchi jon yo'q...»	99
«Pardag'a kirgan kebi xurshidi...»	100
«Orazi yonig'a gul sanchar jamol...»	100
«Ko'nglum og'zingning xayolidinki...»	101
«Meni gadoy qachon yettim ersa...»	102
«Hayhotkim, birav g'amidin...»	102
«Ilgin ul gul rang etibdur lola...»	103
«Vahki, chamandin yana esti shamol...»	104
«Gulekim, yor bergay men kebi...»	104
«Ko'yida yig'lar edim men zor...»	105
«Bo'lmag'ay erdi falakning kiynasi...»	106
«Zihe har lahni bulbul savtining...»	107
«So'zi hajring ichra yo'q biryon...»	108
«Kecha kelgumdur debon ul sarvi...»	108
«Ne chog'lig' toshkim Farhod...»	109
«Chehra o'ti birla ko'nglum xonumonin...»	109

«Kimki bir ko'ngli buzug'ning xotirin...»	110
«Shukrililloh, ey ko'ngulkim, raf' o'lub...»	111
«Ul oyki, mehri ila olamni muhtaram...»	112
«Mahvashekim mehridin bo'ldum...»	112
«Qildim ul oy ollida oshiqlig'im...»	113
«Ohkim, ul ganj yod etmas bizing...»	113
«Jonim chiqadur, hajr ila jonon...»	114
«Yor ila bir xilvat istarmenki...»	115
«Labing takallum etib, so'zda lol...»	115
«Ey ko'ngul, kelkim, balo bazmida...»	116
«Ey ko'ngul, qo'yg'ilki, mundin...»	117
«Kecha hajringda tiriklikdin...»	117
«Chu ishq ilgi zabun aylar dilovar...»	118
«Ochmag'ay erding jamoli olam...»	119

Adabiy-badiiy nashr

Alisher NAVOIY

Muharrir: Abdulla SHAROPOV
Badiiy muharrir: Bahriddin BOZOROV
Texnik muharrir: Dilshod NAZAROV
Sahifalovchi: Rustam ISOQULOV
Musahhih: Shahzoda HAKIMOVA

10.000 e.

Nashriyot litsenziyasi: AI №134, 27.04.2009

Terishga berildi: 02.12.2019-y.

Bosishga ruxsat etildi: 02.03.2020-y.

Ofset qog'oz. Qog'oz bichimi: 84x108 ^{1/2} ₁₆.

Ofset bosma. Hisob-nashriyot t.: 4,5. Shartli b.t.: 5,2.

Adadi: 4000 nusxa.

Buyurtma № 58

«AKADEMNASHR» nashriyotida tayyorlandi.

100156, Toshkent shahri Chilonzor tumani 20^A-mavze 42-uy.

Tel.: (+99871) 217-16-77

e-mail: info@akademnashr.uz

web: www.akademnashr.uz

«Javoxir nashr» MChJ bosmaxonasida chop etildi.

Toshkent shahri Mirzo Ulug'bek tumani Ziyolilar ko'chasi 6-uy.

ISBN 978-9943-635

9 789943 635

